

Pridiga za 1. adventno nedeljo.

(V čem obstojé peklske kazni? gov. F. R.)

„Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa ne bodo prešle.“
Luk. 21, 33.

V v o d.

 b času, ko še ni bilo Kristusove vere na svetu, bile so v ajdovskem Rimu device, ktere so varovale v nekem tempeljnu večni ogenj, da ni ugasnil. Imenovali so je vestalske device; obljubile in prisegle so, da ostanejo čiste device do smerti. Če je pa ktera izmed njih se pregrešila in zgubila nedolžnost, položili so jo v mertvaško trugo in jo nesli do nekega hrama pod zemljo. Tje so jo položili, postavili pred njo nekoliko olja za svečavo in nekoliko mleka za jed, vhod pa so zazidali. Če je olje zgorelo, postalo je temno in temno je ostalo na večno; če je pošlo mleko, bližala se je lakota in žeja, za njo pa počasi strašna smert. Ajdovska hči je poginila skrivaj, na tihem in prav na samem! — Tako so sodili že ljudje, tako so sodili ajdi; kaj menite, kako bode pa Bog sodil, če kdo obljube in prisege ne dopolnuje, ktero mu je prisegel?

Dragi moji! vsak izmed nas je obljubil in prisegel pri svetem kerstu, da se bode varoval greha in zvesto služil nebeškemu Očetu. Pa koliko je greha in hudobije! Kaj menite, bode Bog vselej le mirno gledal, kaj in koliko hudega se godi in nič ne kaznoval? Kakor so kaznovali ajdi nesrečno vestaljsko devico, tako strašno bode kaznoval tudi Bog tiste, kteri ne spolnujejo svoje kerstne prisege.

Jezus pravi; „Nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bodo prešle!“ To se pravi, njegove besede so resnične in bodo se spolnile. Povedal pa nam je, da čaka nas pravična sodba,

plačilo ali kazen, kakor smo zaslužili v svojem življenji. Strašno je Bog kaznoval mesto Jeruzalem, strašno bo kaznoval tudi tiste, kateri ostanejo terdovratni in si nakladajo greh na greh. Danes je dan, da to dobro pomislimo, ker nam sv. evangelje od tega govori in ker začenjamo spet novo cerkveno leto. Zategavoljo hočemo premišljevati: V čem obstojé peklenske kazni? — Bog naj razsveti nas, da bomo spoznali velikost teh kazen in varovali se greha tem skerbneje. Poslušajte me, da vas moja danešnja beseda pretrese!

Razlaga.

Strašne so kazni, s katerimi kaznuje Bog pogubljene v peclu. Popisovaje zadnjo sodbo, pravi sv. pismo, da bode Bog kakor ovce od ovnov ločil pravične od krivičnih. Postavil bo pravične na pravo stran in je vzel v svoje nebeško kraljestvo, krivične pa postavil bo na levo stran in jim poreče:

1. „Bežite od mene prekleti!“ (Mat. 25, 41.)

Pomislimo prav dobro, česa pomenjajo te besede. Kar je koli dobrega, lepega in veselega na zemlji in v nebesih, to je le po Bogu. „Beži od Boga“, pomenja tedaj: beži od veselja, od luči, od tolažbe in gnade, od nebes in zemlje, od dobrih ljudi, od svetnikov in od svitlega obličja božjega. Kedar si pa brez Boga in božje milosti, padeš že sam o sebi v oblast hudim duhovom, kateri se veselé, ako morejo koga prav terpinčiti in mučiti. To nam kaže življenje judovskega kralja Savla. Ko je zapustil Boga, zapustil ga je tudi Bog, potem pa ga je obsedel hudi duh nevolje in tužnosti in mučil ga je celo življenje. — Vendar Bog zaverženih ne samo zapusti, on jih še prekolne. Težko dene človeku, kateri nosi še keršanske čute v sercu, ako ga drugi preklinjajo. Močno in hudo zadene otroke kletev staršev; pa veliko hujše in teže še zadene kletev božja dušo na sodbi. Prekletemu biti od Boga, to je ravno toliko, kakor biti osramoten pred nebesom in zemljo, biti zaveržen in onečasten pred vsemi stvarmi. Kar le najde se ostudnega in gerdega, težavnega in žalostnega: vse to leži kakor kamen na tvojem sercu in tebe teži. In glej, to godi se zategavolj, ker v življenji Boga nič nisi porajtal, ne ljubil, ne iskal, zategavolj tebe tudi on zdaj pri sebi ohraniti noče. Dragi moj! ljubimo Boga in spolnujmo njegove ukaze, da nas ne zadene tako strašna nesreča! — V priliki od pojedine, katero je napravil nek mogočen kralj, uči nas Kristus:

2. Zaverženi bodo pahnjeni v zunajne tamé, tam bode tuljenje in bode škripanje z zobmi. (Mat. 25, 30.)

Le pojdi v temen hram in misli si, da se duri zapró in ti moraš ostati v tej temoti do smerti. Že vsaka rastlina obrača se proti luči, zakaj človek ne? Otrok joka, če se po noči sprebudi, pa luči ne najde; bolnik ložeje prenaša svoje bolečine, če gori zraven njega luč; in še tedaj, kedar se že mračí umirajočemu pogled, tedaj še gleda po luči. Grozno je, kar se pripoveduje o na videz mertvih, če se v grobu obudé. Glej, prekletemu v peklú godí se še veliko hujše. On prebiva v temi in ne gleda stvari božjih, za njega nikoli ne postane več veseli dan, in on tudi ne more več v drugo umreti, kar na videz mertvi vsaj more. To pa godí se prekletim zategavolj, ker niso popraševali po Jezusu, kateri je luč sveta, ampak po grešnih veselícah in navadah. — Kristus pravi še dalje, da bode v peklú škripanje z zobmi in strašno tuljenje. Nekteri izmed vas so morebiti že občutili, kako hudo stresa mertzlica človeka. Vidili ste morebiti tudi, kako skervnina človeku ude kerči in raztega, da takošni bolniki hudo škripljejo z zobmi. Ni geršega, kakor vpitje in tuljenje obupajočih. Viditi in slišati se more, kedar se bere kakemu razbojniku sodba na smert. On sliši, da mora umreti, pa rad bi še živel in le verjeti noče, da je njegova zadnja ura že blizo. Glej, kaj enakega pa še veliko hujšega boš občutil, videl in slišal v peklú tudi ti, ker si v tem življenji tako gluh, da nič ne slišiš glasú svoje vesti. Ljubi kristjani! Iščímo skerbljivo Jezusa, luč sveta, in vbogajmo zvesto glas svoje vesti, da ne pridemo nikdar v ta žalostni kraj!

3. V peklú bode strašna žeja, pa nobene hladivne kapljice ne.

Tako nas uči Jezus v prilíki od bogatega zapravljívca in vbogega Lacarja. (Luk. 16. 19—29.) Vbogi Lacar, kateri še drobín ni dobil, ktere so padale od mize bogatinca, umerl je in nesli so ga angelji v nebeški raj. Umerl je tudi zapravljívce, vendar moral je v pekel. Prosil je le za eno samo kapljico svoji žeji, pa še te ni dobil, ker v peklú ni hladila. Kako hudo človeka žeja stiska, je morebiti poskusil že marsikteri izmed vas; vidimo to tudi na našem Zveličarju. Ko je visel na križu, ni tožil zavolj strašnih ran in bolečin, ne zavolj zasramovanja in krivice, ktera se mu je godila; pa tožil je zavolj žeje in zaklical: „Žeja me!“ Da ga zasramujejo, podali so mu na gobi jesiha in žolca; prekleti vendar še jesiha in žolca ne bode dobil, da bi gasil si žejo. — To pa godí se zategavolj, ker si bil terdoserčen, ker bornemu sosedu ali bližnjemu nisi hotel pomagati v njegovem vbožtvu, v njegovi stiski in težavi, čeravno si zamogel. Tvoje serce je terdo kot skala in

ne da se omečiti, če se pa bližnjega ne usmiliš, se tudi Bog tebe usmilil ne bo. Keršanska duša! pomagaj bližnjemu ob času potrebe in Bog bo pomagal tudi tebi, da prideš med srečne v nebesih, ne pa enako bogatemu zapravljljivcu med zaveržene v večno terpljenje. — Ko je naš Zveličar učil, da moramo se vsega varovati in vse zapustiti, kar bi nas zamoglo v pekel pripraviti, tedaj dostavi, da

4. Tam červ ne pogine in ogenj ne pogasne.
(Mark. 9, 45.)

Kaj je ta glodajoči červ, to pozna prav dobro ubijavec Kajn, katerega je gonila huda vest nemirno od kraja do kraja, to pozna tudi izdajavec Judež, kateri je obupal in obesil se. Po navadi miruje ta červ pri velikih grešnikih, dokler ne bliža se smert, potem še le začne njegovo glodanje. Ako bi bil s tem červom v nebesih, dal bi se pahniti v peklenški ogenj, da se le znebiš tega červa. Ta červ je huda vest, ktera človeku ne daje pokoja in mu vselej očita: Glej, česar terpiš, to vse si zadolžil sam; če bi živel pobožniši, bil bi zdaj srečen med zveličanimi. Červ v ušesu ali v perstu ni tako strašen, kakor červ hude vesti. To pa godi se zategavolj, ker si zadušil svojo vest po grešnem življenji, jo zadušil skoz to, da si opuščal pridige in keršanske nauke ter ogibal se spovedi. — Jezus govori še od ognja, kateri ne pogasne. Kar je prav nevernih ljudi, pravijo večkrat: Kaj pekel, kaj ogenj, saj duša ne more goreti! Ljubi moj! Bog ima oblast čez vse stvari, tedaj tudi čez naše truplo in našo dušo. Mar meniš, da on duše ne more kaznovati, da čuti neizrečeno žejo in ognjene bolečine? Gotovo to zamore in kaznoval te bo, ker si zdaj tako nezmeren v jedi in pijači, ker si obrekoval in opravljal nedolžne, ker si zakopal darove in zmožnosti, ktere si dobil od Boga. Ljubi kristjani! bodimo trezni in zmerni, bodimo pokorni svoji vesti in spolnujmo, kar nam zapoveduje sveta cerkev, da ne bomo pahnjeni v kraj, kjer červ ne pogine in ogenj ne pogasne. — Strašno je to, kar smo slišali do zdaj o peklenških kaznih; strah obide človeka, če pomisli na vse to, vendar najhujša in najstrašnejša resnica je ta, da

5. Peklenske kazni večno terpé.

Misli si, da si v temnem hramu daleč od dobrih ljudi, da te tare mraz, žeja in strašne bolečine na telesu, zraven pa vjeda tvojo dušo misel, da si napravil si vse to le sam, da moraš ostati na tem gerdem kraju še cel mesec dni, celo leto ali še sto let. Kaj se ti zdi, kako bi pa bilo tebi pri srecu? In vendar je vse to le majhna trobica proti večnosti. Če bi zapisal kako število od enega kraja sveta do družega, število bi vsaj kedaj končalo, večnost pa nikdar ne. Kakor je rinkica okrogla, nima kraja ne konca, tako

je tudi večnost brez kraja brez konca. Tam ure obstojé, kolikor kažejo, kedar stopiš v večnost, toliko ostane za vselej. Večnost ima svojo korenino v Bogu in dokler Bog ne mine, tako dolgo ostane tudi večnost in ž njo peklenške kazni, Bog pa je večn. — Neverni in hudobni ljudje sicer pravijo, da pekla ni, to pa le zategavolj, ker se pekla bojé. Vendar povem vam, kakor gotovo so nebesa, tako gotovo je tudi pekel. Resnica je, da čaka dobrih plačilo, pa resnica je tudi, da čaka kazen, strašna kazen hudobnih in krivičnih. Varimo tedaj, da se ne znajdemo na sodnji dan med zaverženimi, zakaj njih kazni so hude in večno terpé.

S k l e p.

Keršanske duše! pokazal sem vam, koliko bolečine, koliko strahu in terpljenja čaka pogubljenih. Zaverženi in prekleti od Boga bojo prebivali v strašni temi, kjer bo škripanje z zobmi in strašno tuljenje, kjer bo žeja pa nobene hladivne kapljice; kjer ogenj ne pogasne in glodajoči červ nikoli ne pogine. Žalostno je to vendar resnično in gotovo čaka hudobnih.

Bog vendar noče našega pogubljenja, ampak hoče, da bi se povernili in živeli za svete nebesa. Zategavolj nam je poslal lastnega sina, da nas reši večnega pogubljenja in nam pokaže pot do Boga: toraj poslušajmo ga. Jezus, naš ljubi Zveličar, pride k nam vsak dan v svetih zakramentih, da nas tolaži, podpira in krepča v skušnjavah tega življenja: torej sprejmimo ga prav pogosto. On bode spet prišel na sodnji dan, da dobro plačuje in hude kaznuje: zatorej pripravljajmo se že zdaj na sodbo, delajmo dobro, varimo se hudega. Vsi tisti, kateri terpé zdaj v peklu strašne bolečine, bili so nekdanj ravno tako zdravi pa tudi ravno tako grešni kot mi. Mar ne bi bilo mogoče, da bi prišli tudi med nje, ako bi zdaj umerli? Umerli pa bomo; danes začenjamo novo cerkveno leto, ali bomo doživeli njegov konec?

Glej, ljubi moj! Bog te more poklicati že danes ali jutro na sodbo, s čem pa hočeš odkupiti in rešiti dušo svojo, če zdaj tako slabo živiš in toliko hudega storiš? Tukaj sejemo, tam bomo želi in plačilo sprejeli. Zategavolj storimo prav veliko dobrega in varimo se hudega, da nam Jezus na sodnji dan ne poreče: „Bežite od mene!“ ampak: „Pridite z menoj v večno življenje!“ Amen.

Pridiga za 2. adventno nedeljo.

(Od zatajevanja samega sebe; gov. M. T.)

„Koga ste šli gledat? Človeka v mehko oblečenega?“ Mat. 11, 8.

V v o d.

Ako je Zveličar svojemu napovedovavcu sv. Janezu Kerstniku hvalno spričevanje dajal, da se ne šteje k tistim mesenim ljudem, ki v zloznostih, mehkužnostih in sladnostih živé, je s tem postransko vse svoje poslušavce opominjal, da naj po njegovih stopinjah hodijo in njegov izgled posnemajo. Hotel jim je reči: Šli ste v puščavo iz tega namena, da ste z lastnimi očmi videli in na lastne ušesa slišali moža, ki je pokoro oznanoval in meni pot pripravljal. Čudili ste se njegovi revni hrani, ker ni drugega yžival, kakor kobilice in divji med, oblečen je bil v spokorni halji iz kameline dlake in prepet s spokornim pasom. Ta ostrost življenja, to njegovo zatajevanje samega sebe vas je v začudenje pripravilo, in niste ga slišali o drugem govoriti, kakor o tem, kako da sami sebe zatirajte in krotite, ter z vrednim sadom pokore božjo jezo tolažite. Jemljite si njegov visoki izgled in njegovo svarjenje k sercu, ker ste tudi vi dolžni, da sami sebe zatajujete.

Ali, ljubi moji! nič manj kakor Judom gredo te besede Kristusove tudi nam mar. Bodimo si stanu, kterege hočemo, nihče nas ne more od dolžnosti lastnega zatajevanja odvezati, ker tega od slehernega zahteva zveličanje njegove duše. K temu nas spodbada Kristus sam, ki je naša glava. In ali mar mi, ki smo udje te glave, in ki čutimo v sebi ogenj hudih strast, nismo še veliko bolj dolžni njegov izgled posnemati; ter kakor on v vednem zatajevanju živeti? Odgovor na to vprašanje ne more biti težek. Ali, ker vem, da število tistih ni ravno posebno veliko, ki bi umeli, kaj da je, in v čem da obstaja zatajevanje samega sebe, bomo toraj danes premišljevali

1. kaj da se pravi samega sebe zatajevati, in
2. kako da se moramo sami sebe zatajevati.

Kolikor bolj pa je ta nauk v besedi in v izpolnovanji komu neznan, toliko bolj pazljivo naj me posluša.

Razlaga.

1. Pervo vprašanje je, kaj da se umeje pod zatajevanjem samega sebe? Sveto pismo ga imenuje sedaj morjenje ali krotitev, sedaj obrezovanje serca, sedaj sovraštvo svoje duše, ali vedna noša svojega križa. Cerkveni učeni toraj pravijo, da je zatajevanje samega sebe uredba ali uravnava vseh naših slabih strast iz nadnatornih nagibov, in odvrčanje vsega, česar nam je lahko prilika v greh. Ker pa te hude nagnjenja pribajajo ali od telesa, ali pa od duha, zato je tudi zatajevanje ali vnanje ali pa notranje. Od vnanjega ali telesnega zatajevanja govori sveto pismo, ko nam pravi, ako hočemo biti Kristusovi, da naj svoje telo s poželjivostjo vred križamo, oko, ki nas pohujša, izrujemo, ali roko in nogo, ki nas v greh zapelja, odsekamo. Od notranjega zatajevanja pa govori, ko nam velevala, hudobnim željam, berž ko začenjajo vzhajati, se zoperstavljeni, napuh, lakomnost, nevošljivost, jezo in maščevanje zatirati, ter čistim, ponižnim, dobrotljivim, krotkim in prizanesljivim biti.

Ker nam toraj božja postava vnanje in notranje zatajevanje samega sebe velevala, ni še zadosti, da svoje počutke, roke in noge, oči, ušesa in jezik pod oblast svojega duha uganjamo, ampak moramo tudi napačno ljubezen samega sebe, nečimurno dopadljivost nad svojimi prednostmi, preveliko nagnjenje na posvetne dobrote, divje nagone k nepoterpežljivosti in k jezi, in vse druge hude nagnjenja premagovati. Ja, na tem notranjem zatajevanju je toliko več ležeče, ker brez tega vnanje zatajevanje ne more obstati. Ta boj zoper hudo nagnjenje se mora brez razločka čez vse strasti sploh raztezati; zakaj, kdor bi bil napuhnjen ali maščevanje željen med tem, ko čistost in vse druge čednosti ljubi, temu manjka čednosti zatajevanja, ki nam ga sveto evangelje zapoveduje. Zadevajo ga besede sv. Jakoba, ki pravi: „Kdorkoli vso postavo izpolni, se pa pregreši v enem, je vsega kriv. Zakaj kateri je rekel: Ne prešestvaj; je tudi rekel: Ne ubijaj. Ako sicer ne prešestvaš, ubijaš pa, si prestopnik postave.“ (2, 10. 11.) — Pa, če tudi vse hude nagnjenja v sebi zatiraš, vendar še čednosti zatajevanja nimaš, ako tega ne delaš iz nadnatornih nagibov. Le česar zavoljo Boga storiš, ima vrednost za nebesa. Bogu v vsem in z vsem dopasti ta namen še le našim delom vtisne pečat zaslužjenja. Zato pravi sv. Pavel (I. Kor. 13, 3.): „Ako bi razdal ubozim v živež vse svoje premoženje, in ako bi svoje telo dal, tako da bi gorel, ljubezni pa bi ne imel, mi nič ne pomaga.“

Iz tega bote sedaj sami lahko povzeli, kaj je, postavim, od takih le soditi: Tu vidiš koga, ki posebno spodbudno živi. On se varuje z vso skerbjo vnanjih počutkov; ogiblje se še celo nedolžnemu oveseljevanju, se posti še več, kakor cerkev zapoveduje. Nič ni videti nad njim ne prevzetnosti, ne lakomnosti, ne kake druge pregrešne strasti. Vprašam: Se li ta človek zatajuje po zapovedih sv. evangelja? Lahko da se, ali mogoče je, da se ne. Ako se zatajuje iz nadnatornih nagibov, da bi namreč Bogu dopadel, potlej je njegovo zatajevanje pravo in za nebesa zaslužljivo. Če pa le zato svojih vnanjih počutkov varuje, da bi ob dobro ime ne prišel, se zato nedolžnega veselja ogiblje, da bi se kaj na zdravji ne poškodoval i. t. d., je njegovo zatajevanje farizejska hinavščina. — Ali, postavim; tu vidiš kako žensko, ki se more ponašati, da do svoje sive starosti vkljub vsemu zapeljevanju vendar ni nikdar z nobenim kakšnega pregrešnega zuanja imela, se nikdar s kacim nečistim grehom ne omadežvala; tudi rada moli, in če le more, je tudi vsak delavnik pri sveti maši, vsak teden ali na 14 dni pri izpovedi in pri sv. Obhajilu, je v mnogoterih bratovščinah ali še celo v 3. redu sv. Frančiška zapisana; — zgoli znamnja, ki dajo soditi na veliko zatajevanje in pobožnost. Ali pri tem je strupenega jezika, prevzetna na svojo pobožnost, in zlasti zamerljiva, da se na potu rajše ogne, kakor bi svojega nasprotnika srečala, ali če se ogniti ne more, se od njega proč obrača, sama pri sebi čez-nj godernja ali pa na mesto pozdravila predenj pljune; — kaj porečete od njenega zatajevanja? Očitno je, da jo zadenejo gori imenovane besede sv. Jakoba in pa besede, ki jih govori ravno ta apostelj: „Ako kdo meni, da je pobožen, pa ne berzda svojega jezika, temuč zapeljuje svoje serce, je prazna njegova pobožnost.“ (1, 26.) — Ali tu vidiš, postavim, kakega zakonskega očeta, ki je v vseh rečeh vesten in varčen gospodar, si veliko prizadeva za dobro izrejo svojih otrok, jih priganja k molitvi, k božji službi, k prejemanju svetih zakramentov, in jim je sam z vsem tem najlepši izgled; na videz izgled pobožnosti in zatajevanja, vendar si pa v svoji termoglavosti in preučenosti ne da dopovedati, da bi po svetu svojega spovednika za izrejo svojih otrok bolje skerbel, ako bi bil sam doma njih varh na mesto, da jim druge za varhe postavlja i. t. d. Je li njegova pobožnost prava? je njegovo zatajevanje po svetem evangelju uravnano? Nikakor ne. Zakaj svetemu evangelju zatajevanje brez pokorščine ni znano; zatajevanje svojeglavnosti, ki je porod napuha, ne pozna. Treba je eno storiti in drngega ne opustiti. Tudi citre nimajo lepega glasu, ako vse strune skup niso ubrane. Dosti je, ako je le ena utergana ali da se le ena z družimi ne vjema in vse soglasje je skaženo. Tako je tudi le enega samega hudega nagnjenja zadosti,

Ali tako zatajevanje slehernega hudega nagnjenja je v resnici silno težavno, ker človek ostane človek, ki je v svojem umerljivemu telesu vednim slabostim, in vednim padcem podveržen. Treba je k temu dobrega spoznanja samega sebe in pogostne goreče molitve za pomoč od zgorej, ter vednega čuvanja, da nas sovražniki naše duše neoboreženih ali celo spijočih ne zalezejo. Iz tega pa izvira drugo vprašanje,

2. kako namreč da moramo sami sebe zatajevati? Gledé na to vprašanje nahajajo se trojne poglavitne napake, in sicer z ozirom na red, kterega se je deržati, na stanovitnost, ki se mora kazati, in pa na način ali vižo, po kateri se gre zatajevati.

Kar najprej zadeva red zatajevanja, kterega se je deržati, gre posebno na to-le paziti, da si pred vsem drugim prizadevamo tisto nagnjenje v sebi zmagovati, ki ima čez nas najhujšo moč, nas najprej in največkrat v greh zapelja. To hudo nagnjenje, ki pa ni pri vseh ljudéh eno in ravno tisto, se imenuje poglavitno nagnjenje. Pri enem je to poglavitno hudo nagnjenje hitra zavrelica kervi, ki ga v kletve, jeze in prepire pripravi. Pri drugem je poželjivost mesa, ktera mu noč in dan daje opraviti. Pri tretjem je napuh, ki le sam sebe hvali in druge pod nič devlje; in pri četertem in petem zopet kaj drugega. Toraj gre najprej, da vsak to svoje poglavitno nagnjenje spozna in se v njegovo zatiranje pripravnih pripomočkov posluži. Pri tem zatiranju pa moramo ozir imeti na okoliščine časa in kraja, kdaj in pa kje da nas je to nagnjenje zmoglo. Potem se pa vsako jutro stori sklep, čez dan vsakemu napeljevanju v ta greh na vso moč se zoperstavljati. Ta sklep se čez dan večkrat ponavlja, da se v njem naša volja uterduje. Zvečer, predno zaspíš, pa hodi sam sebo v sodbo, da pregledaš in prešteješ storjene padce, se zavoljo njih pokesaš in si zanje sam kako prostovoljno pokoro naložiš. — To ponavlja tako dolgo, dokler svoje poglavitno nagnjenje popolnoma užugaš. Postavim: tvoje poglavitno nagnjenje je jeza, ali pijanost. Kako ti gre toraj ravnati, da boš krotek in trezen? Pri preiskovanji svojega serca najdeš, da si se v tej ali uni hiši, pri tej in tej družini največkrat vpijanil, da si pri tem in tem delu, zavoljo te in te nerodnosti pri družini, ali neukretnosti pri živini se največkrat raztogotil in klel; reci zjutraj in ponovi čez dan 4 ali 5krat to-le: V to in to hišo danes in zanaprej nikoli več ne stopim; v tej in tej družini me ne bodo danes in nikdar več videli, naj me zasmehujejo, ali kar hočejo. Če mi delo ne pojde danes iz pod rok, ali če bodo otroci, žena, hlapec ali dekla kaj narobe storili, se bom premagal, jezo zaterl in ne več klel. Ti, o Bog! mi daj svojo pomoč, da ta sklep izpolnim. — Vidite, takemu ravnanju se ima veliko grešnikov za spreobrnjenje za Bogom največ zahvaliti.

Kar drugič zadeva stanovitnost, ki se mora pri zatajevanji kazati, še ni dovolj, ako smo enkrat ali nekerce krati svoje poglavitno nagnjenje premagali. Zmiraj moramo stati pripravljeni zoper napade sovražnikov. Zakaj vkljub vseh zmag ostane vendar zmiraj v nas seme hudobije, od kterega se je bati, da bi zopet ne začelo kaliti. Zraven ne smemo pozabiti, kako zvit in prekanjen da je satan, da ne le kakor rujoveč lev zmiraj okoli hodi in išče, koga bi požerl, temuč se tudi ve spremeniti v angela luči, in obleči v ovčje oblačilo. Zato se zgodi, da večkrat vsi viharji hudega nagnjenja potihnejo, naj bi še mi orožje odložili, in se sladkemu spanju prepustili. Ali gorje nam, ako mislimo, da ta sovražnik nič več našega serca ne oblega, nič več nasipov ne dela, nič več grabnov do njega ne kopá, ker nenadama nas zopet z vso pomočjo hudih strast napade in na tla podere. Vsled tega se moramo vedno bojevati, dokler dihamo, in kakor se hrabrim vojnikom Kristusovim spodobi z mečem zatajevanja v rokah svojo dušo izdihniti.

Poslednjič, kar zadeva vižo ali način, po kterem se gre zatajevati, moramo gledati, da na kake krive pota ne zajdemo. Zakaj, ako sv. evangelje pravi, da naj, ako hočemo Kristusovi učenci biti, svojo dušo sovražimo, svojega križa nikoli ne odložimo, svoje ude s poželjivostjo vred križamo, vendar ti in enaki ostri izreki sv. pisma potrebujejo razjasnjenja v kerščanski razumnosti. Sicer, kar notranje zahtevanje tiče, se nam prenapetosti in presiljenja ni bati. Ali gledé na vnanje zatajevanje se brez kerščanske razumnosti lahko smertno pregrešimo. Tako bi se, postavim, spokornik pregrešil, ki bi si toliko pokoro nakladal, da bi zato na svojem zdravju škodo terpel, ali si kaj takega v pokoro izvolil, ki bi ga v zvestem spolnovanji njegovih stanskih dolžnost zaderževalo. Da toraj zatajevanje pregrešno ne postane, treba je kerščanske modrosti, in da se zoper kerščansko modrost ne ravna, ne sme človek preveč sam sebi zaupati, ampak se s svojim spovednikom posvetovati. Kakor gre namreč spovednikom vse kote serca odkriti, tako naj tudi oni vse vedo, kakšnega orožja da se spovedenec pri zmagovanji svojega hudega nagnjenja poslužuje, da zamorejo presoditi, je li to orožje dobro in pripuščeno, ali pa škodljivo in še prepovedano, v njih dušno škodo in večno pogubo.

S k l e p.

Tako sem vam danes, ljubi moji! potrebne reči od zatajevanja ob kratkem razložil, in na vas je, da te nauke v svojem življenji izpolnujete. Po meri tega zatajevanja bo tudi naše plačilo v nebesih. Ako se pa že po besedah aposteljniovih za minljivo krono trudimo, koliko bolj se nam gre truditi in boriti za neminljivo večno krono v nebesih! Da jo dosežemo, poslužujmo se pravega pripomočka, ki je zatajevanja samega sebe! Amen.

Pridiga za 3. adventno nedeljo.

(Čemu je človek stvarjen? Gov. J. A—st.)

„Kdo si ti?“ Jan. 1, 19.

V v o d.

Ravno ko je Janez v Betabari pri Jordanu učil in kerščeval, so Judje obljubljenega Odreščenika najbolj pričakovali. Sv. Janez pa je zavolj svojega spokornega in ojstrega življenja slovel po vsi deželi; torej so nekteri tudi še clo njega imeli za pričakovanega Mesija. Poslali so tedaj iz Jeruzalema duhovnov in levitov k njemu, vprašat ga: kdo si ti? — Za marsiktere teh, kateri so Janeza uprašali: Kdo si ti? bi pač bolje bilo, da bi leto vprašanje nase bili obrnili, in da bi sami sebe in svoj poklic tukaj na zemlji bili večkrat in prav na tanko premišljevali. Gotovo bi potem ne bili zabredli v take zmote in hudobije, v kakoršnih jih je Jezus našel, ko je prišel na svet. Pa tudi med nami kristjani bi se ne našlo toliko lahkomišljenosti in toliko zanikernosti, toliko greha in hudobije, ko bi mi večkrat svoj poklic tukaj na zemlji si prav živo pred oči postavljali. Če bi zdaj po cerkvi zapored vas začel vprašati: Kdo, ali kakšna stvar si ti? vem, da vsakteri bi mi odgovoril: Človek sem? Ali ste kdaj premislili, kaj te male besedice v sebi zapopadajo: Jaz sem človek! kaj tedaj je moj poklic na zemlji? z a k a j me je Bog ustvaril? — Leto hočem z božjo pomočjo vam nekoliko dans razjasniti. — Pripravite se!

R a z l a g a.

Jaz sem človek — pa koliko časa sem že? Toliko in toliko let svojega življenja že štejem; ko sem pred tem časom bil? — Nebo je bilo, zemlja je bila, mene pa ni bilo. Šest taveent let je že svet stal, od mene še ni bilo nič najti. — Potlej je Bog iz nič me zaklical, in me človeka naredil. Telo mi je dal, ki je iz prahu, in neumerjočo dušo po svoji podobi. Bog mi je um dal, da bi njega svojega stvarnika spoznal; spomin, da bi se njega spomnil;

voljo, da bi njega ljubil in molil; oči, da bi čudeže njega vsega-mogočnosti gledali; jezik, da bi njega vekomej hvalil in častil. — Vse, kar sem, sem od Boga; vse, kar imam, imam od Boga in zavolj Boga.

Ali se torej ne spodobi, da je otrok svojemu očetu, hlapec svojemu Gospodu, stvar svojemu stvarniku podložna? Bog nas je stvaril, in mi se nismo sami stvarili. Zato pa tudi ne smemo za-se živeti, ker življenja nimamo iz sebe, ampak za Gospoda moramo živeti, od kterega svoje bitje, svoje življenje imamo, ali kakor sv. Payl pravi: „V katerem živimo, se gibljemo, in smo“. Zato pravi Bog po preroku Izaiju od vsakega človeka: „Za svojo čast sem ga stvaril, sem ga podobil, sem ga naredil.“ Iz tega zdaj lahko spoznamo, da človek nikoli pravega miru in pokoja najti ne more, če se Bogu, svojemu gospodu in stvarniku, popolnoma ne podverže. Če se človek od Boga odloči, podoben je udu telesa, ki je s svojega pravega mesta zmaknjen, je podoben zvezdi, ki se iz svojega kroga zgubi. — „Za tebe sem na svetu, o moj Bog!“ je zdihoval sv. Avguštin, ne pa za stvari; zakaj nikjer ne najdem počitka in pokoja, nikjer tolažbe in miru, kakor v tebi. Dokler sem bil tudi v sovraštvu sam s sebo; in dokler sem se zoper tebe vojskoval, bil sem v zmešnjavi in nepokoju. Dobro spoznam, da, kdor sklene hudoben biti, mora tudi skleniti siromak biti.“ „Pojdi, kamor koli hočeš, govori Bog skoz usta svojega služabnika Avguština, pojdi, kamorkoli hočeš ti, nezvesta duša! in če kje v stvaréh pravi mir najti zamoreš, za naprej nisem več tvoj Bog, in ti dovolim, da stvari moliš.“

Za res, nesrečen in reven je človek, kteri Boga zapusti, in njemu ne služi! „O Bog mojega serca!“ je rekel sv. Avguštin, „moje serce je nepokojno, dokler v tebi ne počiva.“ — Naj človek še toliko napuhu in častilakomnosti streže, zadovoljnosti ne bo dobil. Naj si po veliki učenosti in visokih vednostih prizadeva, vpokojile ga ne bodo. Naj vse bogastvo zemlje vkup spravi, nasitilo ga ne bo. Naj vse sladnosti zdajnega življenja, in najslajše prijaznosti sveta vživa, naj se še tako v kratkočasih in igrah razveseljuje, na zadnje mu vendar ne bo nič družega ostalo, kakor prazna sanja, grenek spomin, in očitjanje vesti. Naj še tako ljubi svet, in mu še toliko darov prinaša, na zadnje ne bo nič družega plačila imel, kakor: notrajno praznoto, nevoljo in nepokoj! O kako prav je modri kralj Salomon, kteri je veliko let nemodro živel, na koncu svojega življenja zdihnil: „O nečimurnost čez nečimurnost in vse je nečimurnost!“ In v resnici, nečimurno, prazno je življenje človeka na zemlji, če se od Boga odloči; zakaj človek je le za Boga stvarjen, in v njem samem mir pokoj in pravo zadovoljnost zadobi.

Da si bote to resnico globoko v srcé vtisnili, vam jo hočem v neki prigodbi še bolj razvidno storiti.

Iz življenja pobožnega mniha Maklovija se pripoveduje, kako je ta Maklovi še mladeneč veselja željen sklenil, življenje popolnoma uživati, in kako je zato nek otok na morji iskal, kjer je vso srečo, veselje in zadovoljnost najti upal. On je namreč slišal, da je nek otok na zemlji, na katerem nobenemu nič delati in terpeti ni treba, in ker je to verjel, podal se je na morje, tistega otoka iskat. Pride na prvi otok, pa je same blede, medle, shujšane ljudi našel, in zato je precej sklenil, da ta otok zavolj nezdravega zraka ne more tisti srečni otok biti; torej zapusti ta otok, in se na drugega pelje. Na tem drugem otoku je videl prav lepe obraze in ljudi z močnim, trdnim životom, pa so bili vsi raztergani in razcapani. Ko je to videl, rekel je sam pri sebi: Le-tu je pač zdrav zrak, pa prevelika revščina, torej tudi tu ni tisti srečni otok, ki ga iščem, in od kterega se mi je pravilo. Torej se še naprej pelje, in pride na tretji otok, ki je bil v resnici poln bogastva. Pa le malo časa je na njem bil, in že je mogel videti, kako so se ljudje med sebo razperli in vojsko začeli, v kateri jih je več tavžent življenje zgubilo. Ko je to videl, rekel je: Na tem otoku je pač veliko denarja, pa tudi veliko nepokoja in hudobij, torej tudi tu ni tisti srečni otok, ki ga iščem, in tudi s tega otoka se je odpeljal. Tako je iskal in se po morji vozil Maklovi še celih sedem let; toda nikjer mu ni moglo dopasti; na enem otoku je našel preveliko vročino, na drugem prevelik mraz, tukaj pogostne potrese, tamkaj večkratne viharje in povodnji, tukaj je videl slepe, tamkaj hromove in kruljeve, pavsod pa je našel bolnike in merliče. Po sedmih letih njegovega iskanja so se mu še le oči odperle, in spoznal je, da kraja prave popolnoma sreče na zemlji ni najti. Zato je sklenil, pozemeljsko zapustiti, in se je v samostan ali klošter podal, da bi tam nebeško srečo poiskal in pridobil, in kjer jo je tudi pridobil in našel; zakaj srečna in draga v Gospodovih očéh je bila njegova smert, in z angelji in svetniki vživa v Bogu zdaj veselje, in ga bo vžival vekomaj.

S k l e p.

Zdaj, ljubi bratje in sestre moje! naj se vsak zmed nas popraša: Kdo si ti? In odgovoril si bo tudi vsak: Človek sem, ustvarjen zato, da bi Boga spoznal, ljubil, molil in častil, in enkrat v drugem življenji vekomaj zveličan bil. — Svet prave sreče in stanovitnega veselja nikoli ne da, prava zadovoljnost, sreča in pokoj se le v Bogu zadobi: le Boga samega moliti, in njemu samemu

služiti, zakaj on je naš Bog. Pridite vsi, vam rečem s kraljem Davidom, pridite, molimo, in padimo na kolena, in jokajmo pred Gospodom, kateri nas je stvaril; zakaj on je Gospod, naš Bog, mi pa smo njegovo ljudstvo, in ovce njegove paše. Amen.

Pridiga za 4. adventno nedeljo.

(Pravih spokornikov je malo; gov M. T.)

„Glas vpijočega v puščavi. Pripravite pota Gospodove, ravne storite njegove steze.“
Luk. 3, 4.

V v o d.

Sv. Janez Kerstnik, oznanovavši ob Jordanu kerst pokore v odpuščenje grehov, videl je v svoje veselje, da so njegove pridige visoki in nizki hodili poslušat, in da je bilo iz vseh stanov veliko ginjenih, ki so se dali spreobrniti in kerstiti. Vsi prebivavci iz Jeruzalema, ja iz vse Judeje so množice, slišavši od njegovih spokornih pridig, skup vrele, naj bi bili v zveličanskih resnicah podučeni. Vseh je bila skerb, kako bi ubežali prihodnji jezi in od sebe odvernili mahljej sekire, ki je bila nerodovitnim drevesom v korenino nastavljena. Vsi so ga s strahom vprašali: „Učenik, kaj nam je storiti?“ (Luk. 3, 12.)

Kristjani! s kolicim veseljem bi tudi mi dan danes resnice svete vere oznanovali, ako bi še mi to srečo imeli, da bi vaše serca pretresli ter vas k pokori in poboljšanju nagnili. Ali s tem se zamoremo le poredkoma tolažiti. Silno malo jih je, ki si naše svarjenje in opominovanje k sercu jemljejo; veliko število pa je tistih, ki so po vseh naših pridigah poprej in potlej stari grešniki. Ni se nam toraj čuditi, ako je pravih spokornikov le malo število. Žalostna, pa vendar gotova je ta resnica. Razujzdanosti, pohujšanja in nesramnosti se nikjer ne manjka, manjka pa povsod Bogu in svetnikom tolikanj dopadljivega spreobrnjenja. To žalostno resnico poterjuje nam skušnja, naj se oziram na spokornike v njih zdravih ali v bolnih dneh. Zmiraj se nam je bati, da je več kakor polovico spreobrnjenja lažnjivega.

Tega vas želim v današnji pridigi prepričati, da bo vsak lahko sam sebe presodil, če je ali ni med številom pravih spokornikov. Zato bom govoril od spreobrnjenja, ki se godi

- 1) v zdravji, in
- 2) v bolezni.

Sv. Duh porôsi s svojo gnado moje besede, da obrode stoterin sad!

R a z l a g a.

1. Da bomo videli, kako malo spreobrnjencev ali pravih spokornikov je v naših časih, nam gre gledati na sad, ki ga resnična pokora obrodi. Ta pa se kaže v tem, da je spokornik skozi in skozi spremenjen človek; spremenjen a) v svojem mišljenju, b) spremenjen v svojem nagnjenju, in c) spremenjen pri vsem svojem delu in početju.

Pervi sad je toraj sprememba hudobnega mišljenja; to je: ako hočemo od koga reči, da je resničen spokornik, mora sedaj v svojem spreobrnjenem stanu vse drugačne zapopadke imeti od Boga in od sveta, od čednosti in od greha ter od njegovih žalostnih nasledkov, kakor jih je imel ob času, ko je bil suženj satana in greha. Spokornik mora ceniti, kar je poprej zaničeval, in pogubljeni, česar je poprej ljubil. Poprej je brez premislika tje v en dan živel v svoji slepoti, in se je še celo veselil tiste teme, po kateri je tavalja njegova duša. Kot spokornik pa mora nad to temo žalovati in se veseliti nad lučjo spoznanja božjega. Kot grešnik je cenil svet in njega vžitek, cenil bogastvo, čast in šumeče veselje, in je še druge, ki so to vživali, zavidoval. Kot spokorniku pa se mu morajo posvetne dobrote zdeti kakor kup prahu, ki ga veter raznese, kakor na kviško se verteči dim, ki v malo trenutkih zgine, in kakor s sladkostjo namešan strup, ki le malo časa dobro dé, potem pa dušo z bridkostjo napolnuje in jej veden nemir pripravlja. Poprej kot grešniku so se mu zmernost, čistost in druge čednosti zdele zasmehljive; kot spokornik pa se mora sam pred sebo sramovati, da se mu je gerdobija in gnjusoba pregreh lepša zdela, kakor angeljska lepota in mila čednost.

Drugi sad pokore je sprememba grešnikovega hudega nagnjenja, vendar ne na to vižo, kakor da bi zamogel spokornik korenino vsega hudega nagnjenja, ki je nasledek izvirnega greha, v sebi popolnoma zatreti, česar nikdar nobenemu ni mogoče; ampak da hudemu nagnjenju gospostvo vzame, ga pod postavo duba uklenjenega derži in vedno v orožji zoper njo stoji. Se mu je

toraj poprej tožilo, božjo besedo poslušati ali svete zakramente prejemati, mora sedaj kot spokornik goreče želje imeti po slehernem pripomočku v zveličanje. Ako je poprej ljubil gotove osebe, igre, veselice ali pregrešne tovaršije, mora sedaj od vseh teh se posloviti in se jih kakor mornar skalnatih pečin ogibati.

Poslednji sad resnične pokore je sprememba v vsem grešnikovem djanji in nehanji. Res je, da je lahko tudi takrat pokora resnična, kedar se spokornik čez kaj časa zopet nazaj v stare grehe poverne. Zakaj lahko je mogoče, da danes resnične solze nad svojimi hudobijami pretakaš, čez malo časa pa zopet vsem svojim sklepom nezvest postaneš. Lahko da si se danes iz groba pregrešne trohnobe vzdignil, čez malo dni pa se zopet vanj vlegel, zakaj velika je naša slabost, močni, mnogoteri in prekanjeni so naši sovražniki. Vendar pa resnica ostane, da, ako za pokoro nobeno poboljšanje, ali le malo malo poboljšanja nastopi, moramo nad njeno ceno pred Bogom dvomiti. Kaj ne, ako bi se bila grešnica Magdalena potem, ko je svoje grehe pred Jezusovimi nogami s solzami bila objokovala, zopet nazaj v nevarne družnje podala, bi bili lahko rekli, da ni spokornica postala. Prava pokora po tem takem mora vse vnanje obnašanje človekovo spremeniti, tako da, ako si kletvi, pijanosti, nečistosti ali komur že kot grešnik podveržen, moraš spokornik biti krotek, poterpežljiv, trezen, čist in ponižen, ali vsaj število tvojih pregreh se mora od dne do dne manjšati in tvoje napake smejo k večjemu iz človeške slabosti prihajati.

Po tem sadu, ki ga mora obroditi vsaka resnična pokora, toraj vsak sam sebe presodi, in videl bo, če je, ali ni pravi spreobrnjenec. Le malo jih zamoremo izvzeti, sploh pa reči, da po opravljeni spovedi so ravno tako leni za molitev in poslušanje božje besede, da že berž po opravljeni spovedi zopet v stare pregrešne prilžnosti zahajajo, se v poprejšnje posvetne skerbí zamotajo, poprejšnjim molikom svojega serca kadilo zažigajo, tako da je po storjeni spovedi zopet še več padcev na novo, kakor je bilo dobrega v potolažbo razžaljenega Boga storjenega, ni drugega, kakor slepotija, in da je na mesto blagoslova z nebes marveč prekletstvo od zgoraj nad take spokornike prišlo.

Poglejte vzrok, za ktereга voljo je sv. Ambrož terdil, da se ložej dobé taki, ki oblačilo kerstne nedolžnosti neomadežvano ohranijo, kakor taki, ki bi omadežvano s solzami resnične pokore oprali! Poglejte pa tudi vzrok, zakaj se spovedniki bojé take odvezovati, naj bi s tisto butaro, ktero njim odvzamejo, sami pred Bogom ne bili obloženi; zavoljo tega namreč, ker nad spovedenci nikjer ni videti znamenj poboljšanja.

2. Ali kakor majhino je število resničnih spreobrnjenjencev v zdravju, tako majhino in še manjše je njih število v bolezni.

Po navadi, ako slišimo od kake nagle smerti, skerbno izprašujemo, je bil rajni s svetimi zakramenti previden ali ne. In če je bila božja volja, da je zakramente za umirajoče prejel, se naglo še sami sebe tolažimo, da nam bo Bog na zadnjo uro ravno tako milostljiv. V takem zaupanju odlašamo pokoro in spreobrnjenje za zadnjo bolezen.

Ne porečem ravno, da se na zadnjo uro ne more nihče spreobrniti, zakaj Gospod je usmiljen, in noče smerti grešnikov; je dobrotljiv, ki tudi še ob 11. uri delavce kliče v svoj vinograd, in jim daje plačilo enako unim, ki so pezo in vročino celega dne prenašali. Tudi desnemu razbojniku na križi bil je na zadnjo uro raj zagotovljen. Ali sv. Avguštin, ki pravi: „Eden je, da nihče ne obupa“, tudi pristavlja: „ali en sam je, da nihče prederzen ne postane.“ Zato mora vsakega, ki se na pokoro v zadnji bolezni zanaša, strah spreletati, v spominu na pravičnost božjo in na nevarne okoliščine, ki so s spreobrnjenjem velic grešnikov združene.

Kar zadeva strah zavoljo ostrogi božje pravičnosti, je ta ostrost veliko večja, kakor si pa marsikteri domišlja. Zakaj ako njegovo usmiljenje sega od roda do roda, tega usmiljenja ne smemo s svojo terdovratnostjo in nespokornostjo utruditi. Ali cerkveni učeniški terdijo, da, kakor zelo nagnjen je Gospod k usmiljenju, vendar le prederznim in terdovratnim grešnikom velikokrat svojo gnado odreče. Zato govori v svetem pismu večna modrost Gospodova s pretresljivimi besedami, rekoč: „Ker sem vas klicala, pa ste se branili; sem stegovala svojo roko, pa ga ni bilo, da bi se bil ozerl; ker ste ves moj svet zaničevali in moje svarjenje zanemarjali; bom se tudi jaz k vaši pogubi smejala, in posmehovala, kedar vas zadene, česar se bojite.“ (Preg. 1, 24—26.)

Drug strah izvira iz nevarnih okolnosti, ki so s spreobrnjenjem velic grešnikov v bolezni združene. Kdaj namreč grešnik to spreobrnjenje prične? Ali morebiti berž, ko ga bolezen na posteljo položi? O kaj še! On hoče poprej videti, kaj da zdravnik poreče, in če mu bo po zdravilih kaj odleglo. Bog varuj, da bi mu kdo prijatelj ali domačih od spovedi in poslednje popotnice že sedaj v misel vzel! Enako hudobnima duhovoma, ki ju je Kristus iz obsedenih izganjal, začne vpiti: „Kaj nam in tebi, Jezus, Sin božji? Ali si le-sem prišel nas pred časom terpinčit?“ (Mat. 8, 29.) Tako se najimenitniše delo spreobrnjenja odlašna na zadnje trenutke, ko je že spomin ves oslavljen, pamet vsa zbegana, in volja vsa obnemogla ter domišljija polna goljufivih podob. Toraj kaj se zamore od svetih zakramentov pričakovati?

Kaj zamore mašnik svete cerkve pri njih opraviti? Kako mu bo grešnik vso gnjusob^o svoje vesti po številu, po okoliščinah, zastran danega pohujšanja in potrebnega povračila, zastran namenov svojih del ali opuščanja dobrega, na enkrat odkril? Kakošuo bo njegovo kesanje? Kdo se bo za-nj pokoril?

Ja, kristjan! marsikdo njegovo smert blagruje in vošči srečo njegovim domačim, da je bil rajni k ysi sreči vendar previden. Ali On, ki serce in ledje človekovo preiskuje, najbolje vé, ali se je rajni k njemu spreobernal, ali je njegovo serce med stvarmi obtičalo, njegova duša pogreznila se v pekel. In tako, ko se zapuščena družina z njegovo zadnjo pokoro tolaži, žaluje njegov angel varh nad njegovo pogubo.

In tudi v resnici, kako hočemo tako smert srečno imenovati? Ali morebiti, ker mu je goreč in učen duhoven v zadnji uri na strani stal? Toda, je mar učenosti in gorečnosti duhovnovne že dosti? Ali je v duhovnovi moči, da bi mu um razsvetlil, njegovo voljo omečil in spremenil? On mu je besede svete vere, zaupanja, ljubezni in kesarja na jezik pokladal; ali vere, upanja, ljubezni in kesanja mu ni mogel dati. Mi sicer prigovarjamo, ali serce zamore le gnada omečiti. — Ali je srečna njegova smert, ker je rajni zadnjo uro tako milo in britko zdihoval? Ali ni mogoče, da njegovo zdihovanje in njegove solze so prišle le zavoljo notranjih bolečin, ne pa zavoljo žalosti nad grehi? Zakaj vsi, ki terpé, zdihujejo; koliko pa jih zavoljo grehov zdihuje? — Ali je srečna njegova smert, ker je rajni veliko velel med uboge razdeliti, ali je v svoji oporoki veliko za svete maše in druge dobrotne ustanovila zapustil? Dobre in hvale vredne so res vse te njegove sporočila, vendar pa še niso znamenja resničnega kesanja. Kaj pa, ako bi bilo treba dolgove plačati, ali krivične stvari, krivičen denar s hiše odpraviti, krivične sodbe preklicati in poravnati ali kako škodo povrniti? Kaj bi pomagale svete maše in vse dobre dela usmiljenja, ako bi bile sad krivic, tatvin, goljufij, odertij in ropa? — Tako nam je toraj poleg teh okoliščin zmiraj dvomiti nad pravim spreobernjenjem, zlasti ako se spominjamo besed sv. Avgušтина, ki pravi: „Pokora, ki jo bolnik opravlja, je bolna pokora, in ki jo opravlja umirajoči, je velikrat mertva pokora.“ Sicer hočemo tudi mi po zapovedi kerščanske ljubezni umirajočemu vsega dobrega iz serca voščiti, in vsega dobrega od Boga pričakovati, vendar pa strahu zavoljo njegovega zveličanja ne moremo iz serca pregnati. Zakaj, kdor pokoro in spreobernjenje do zadnje bolezní odklada, pokaže, da je vera v prihodnje življenje, vera v srečno ali nesrečno večnost v njem ali ugasnila, ali mora vsaj silno slaba biti.

S k l e p.

Zato, ljubi moji! bodi za nas od današnjega premišljevanja ta sad, da nočemo zanaprej ne zdravju, ne letom veliko upati, ne s pokoro od dne do dne, ne celo do zadnje bolezni odlašati; ne kmali, ne jutri ali pojutrašnjem, ampak precej danes, precej sedaj to uro delo svojega spreobrnjenja začeti, in v njem stanovitni biti do poslednje ure, ko nam cerkveni mašnik na smertni postelji umirajočim poreče: „Pojdi, keršanska duša, s tega sveta v imenu Boga Očeta, ki te je stvaril; v imenu Jezusa Kristusa, sinu živega Boga, ki je zate terpel; v imenu sv. Duha, ki je bil nad te izlit!“ Amen.

Pridiga za sveti božični praznik.

(Pravi mir; gov. N. N.)

„Pojdimo do Betlehema.“ Luk. 2, 15.

V v o d.

Ob času, ko je Jezus, večni Sin nebeškega Očeta na svet prišel, ob času, ko je naš Gospod, naš Zveličar in Odrešenik, pred 1866. leti na svet rojen bil, in sicer današnji dan, takrat ni bilo, kakor nam zgodovina pove, nobene vojske na zemlji; mir je bil po vsem svetu, zato je cesar Avgust lahko dal povelje, da naj se popiše ves svet. Čas miru tedaj je bil čas, kterege si je Jezus, naš Zveličar, izvolil, ki je na svet prišel, da bi bil vsemu svetu z grehom zgubljen mir zopet zadobil. Tako se je spolnilo, kar je govoril prerok Izaija, da bo Mesija knez miru; zato so peli angelji pri njegovem rojstvu: „Čast Bogu na visokosti, in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje“. Ako imamo, ljubi moji! mir v svojem serecu, potem smo dosti bogati. Tega miru pa nima grešnik, kterege greh gospoduje; tega miru nima svet, ker svet nima nebeških zakladov, ampak le to, kar je časno. Ako hočemo imeti mir, pojdimo danes s pastirci do Betlehema, in našli ga bomo. Od tega hočem tudi danes ob kratkem govoriti. Naj bo moj govor v čast novorojenega božjega deteta Jezusa Kristusa, Zveličarja in Odrešenika našega. Pripravite se!

R a z l a g a.

Bog Jezusovega rojstva ni bogatim in mogočnim po deželi razodel, oni so zlato, čast, posvetne slasti ljubili. V Betlehemskem hlevu pa tega ni nič bilo. Bogatini, mogočni bi tudi ne bili verovali v Zveličarja in Odrešenika, ako bi ga bili tudi vidili v revnih jaslicah na slami ležečega; še le pohujšali bi se bili. Vbogim pastircem je bilo pervim Jezusovo rojstvo oznanjeno, oni so imeli za vse, kar je dobrega, pripravno serce; posvetna čast, srebro in zlato jih ni mikalo, mehkužnost njihovega serca ni spačila, spačene družine jih niso spridile, nedolžnost je bila še njihovega življenja ljuba tovaršica. Oh! ko bi bile tudi naše serca take, tako nedolžne, tako svete, tako otročje ljubezni polne, tudi mi bi, kakor oni, se veselili Jezusovega rojstva. Kristjanje! ne iščimo posvetne časti, ne želimo, da bi nas svet obražal in poviševal, ako hočemo Jezusa, novorojenega nebeškega kralja videti in najti, kateri je zapustil vso čast, svoje neskončno veličastvo, katero je imel v nebesih, in danes reven in zaničevan od mogočnih te zemlje v Betlehemske jaslicah leži. Bodimo iz serca ponižni, posebno ker smo grešniki. Jezus pa, božji Sin, je zavoljo nas tolikanj se ponižal, da je podobo revnega hlapca na-se vzel. Nikar ne iščimo tolikanj bogastva, ne časnega premoženja, ne blaga, ne srebra in zlata, ker Jezus se bogatim ne razodeva, njihovo bogastvo zaničuje; ampak bodimo s tem, kar nam Bog da, zadovoljni, zato iz serca hvaležni, ne tožimo čez svoj nizki in revni stan, ako hočemo videti in najti Jezusa, ljubega Zveličarja, Odrešenika sveta, novorojenega nebeškega kralja, kateri v revne plenice zavít, v Betlehemske jaslicah leži.

Sv. Neža od Fuligno, ktera je veliko gnad od Boga prejela in veliko božjega razsvitljenja, videla je enkrat Kristusa v podobi malega otroka, in je slišala te-le besede: Nihče me ne bo velicega videl, kateri me ni majhnega videl. Ona je zastopila pomen teh besedi. Nihče se ne bo vdeležil, hotel je Kristus reči, njegovega veličastva, kateri ni deležen postal njegove ponižnosti na zemlji; nihče ne bo z Jezusom velik in v resnični časti pri Bogu, tudi ne bo za-se in za druge s pridom delal, kateri ni bil na zemlji majhen in nizek v svojih očéh. Nihče ne bo dosegel sreče in bogastva prihodnjega življenja, kateri je le srečo in bogastvo na zemlji iskal. Zato ta svetnica ni nič bolj ljubila, kakor uboštvo in ponižnost. Nikar kristjani, tudi mi ne ljubimo zloznega, mehkužnega življenja, ampak delavno, bolj ojestro življenje in zatajevanje. Mehkužnemu človeku je vse težko; on težko svojemu spačenemu nagnjenju kaj odreče, marsikteri si ne more en dan v tednu premagati, da bi

mesa ne jedil, marsikteremu težko stane, nekatere stopinje v cerkev storiti; drugi ne more prenesti ene same zaničljive besede, ali če se njegovemu dobremu imenu kaka nečast zgodi; spet drugi, če se vse po njegovi volji ne zgodi; drugi zopet težko terpi, če ga kako pomanjkanje, kaka nesreča ali bolezen zadene. Ako hočemo, ljubi moji! novorojenemu Jezusu, nebeškemu kralju, dopasti, ljubimo zatajevanje, ljubimo bolj oestro življenje. Pogledjmo v jaslicah ležečega Zveličarja. Tam joka zavoljo nas, zavoljo naših nadlog, zavoljo naših grehov; tam pokori že svoje nedolžne ude na slamici v mrazu. Kaj nas on v svojem rojstvu uči, kakor, da življenje naše ne sme biti mehkužno, ampak mora biti življenje, katero svetu, svojim počutkom odmré, kakor nas je on sam učil v svojem življenju: Pojte, nam je rekel, skoz ozke vrata v nebeško kraljestvo; vrata in pot v pogubljenje je široka in veliko jih hodi po nji. Kdor hoče za menoj priti, naj zatajuje sam sebe, naj vzame svoj križ na-se, in naj hodi za menoj.

Pastirci tudi, katerim je bilo pervim rojstvo Jezusa Kristusa oznanjeno, niso bili še spačeni od slabih tovaršij; nedolžnost, ljuba čistost je bila še pri njih. Nedolžni, čisti so tudi, kateri novorojenemu božjemu detetu, nebeškemu kralju najbolj dopadajo; vsi tisti, kateri se varujejo slabih družin, slabih tovaršij, slabih priložnosti; zato da njih nedolžnost, njih čistost ne pride v nevarnost; vsi tisti, kateri so čisti in sramožljivi sami do sebe; iz njih ust ne pride nobena gerda beseda, oni povsod in vselej mislijo na vsevidejočega, povsod pričujočega Boga, kateri vidi vse, kar delajo in storé, in se zavoljo tega vse nesramnosti varujejo. Oni so čisti in sramožljivi pa tudi do družin. Že misel, koga v greh zapeljati, ta sama misel jih pretrese, in jih s strahom napolni, kedar slišijo od tega govoriti ali pridigovati, da je kdo nedolžnost, čistost zgubil. Kristjani! ako ne varujemo svoje čistosti in nedolžnosti, ako ne zapustimo vseh ostudnih, nesramnih, nečistih pregreh, ako ne zapustimo pregrešnih priložnosti, pregrešnega znanja in pečanja z drugim spolom, kar nas gotovo v nečiste pregrehe zapelje, nikar ne mislimo, da je veseli, častitljivi praznik Jezusovega rojstva za nas vesel, ali pa da bi nam bile rečene besede, ko pravi: „Oznanim vam veliko veselje, danes vam je rojen Zveličar, Odrešenik sveta.“

Še eno, ljubi moji! je, kar mi nad Betlehemskimi pastirci prav dopada. Sv. evangelje pravi: „Tisti čas so pastirci med seboj rekli: Pojdimo do Betlehema, in pogledjmo to reč, ktera se je zgodila, ki nam jo je Gospod na znanje dal.“ Med pastirci ni bilo nobenega razpertja, nobenega krega in prepira. Ni se slišalo pri njih: Pojdi ti, jaz bom tu ostal; ni se slišalo, ostani ti tu, in jaz naj grem; naj uni gre, mi dva ostaneva tukaj pri čedi; jaz pojdem, vi dva ostanita tu. Ni bilo teh besedi ali kakega razpertja med njimi, vsi so bili enega serca, enih misel, eden je drugega nago-

varjal, vsi so hotli iti, noben pri čedi ostati; vsi so sklenili in rekli: Pojdimo, namreč vsi, do Betlehema; tudi svoje čede in vse so popustili, ker so si mislili in upali, Bog, kterega povelje spolnujejo, bo med tem že njihove čede varoval, da se ne bo nobena nesreča prigodila.

Koliko jih je med nami, ljubi moji! ktere ti bogoljubni pastirci osramoté. Kako se spravljajo nekteri v cerkev, koliko je tukaj besedi, koliko izgovorov, in kakšna zanikernost; kakšno zaničevanje božjih in cerkvenih zapoved je večkrat, kar božjo službo zadeva. Otroci, že popačeni, pravijo, morebiti celo svojim starišem: jaz danes to nedeljo ne grem v cerkev, sestra pravi, naj brat gre, brat, naj sestra gre. Celo stariši, zanikerni stariši, kteri bi vendar mogli vedeti, da zapoved vsacega kristjana veže, vsako nedeljo in zapovedan praznik k božji službi iti, pravijo: danes to nedeljo bote otroci doma, pa spet drugo nedeljo pojdete, ali pa naj ta otrok doma ostane, uni bo šel. Pastirci so bili vsi enega serca; pojdimo, so rekli, pojdimo vsi do Betlehema. Celo odraščeni so, ki pravijo, danes mi pač ne poljubi v cerkev iti, če bom šel k eni maši, bo pa zadosti; drugi spet, kaj bom hodil pridigarje poslušat, kaj božjo besedo? To mi nič ne prinese. Oh kakšno govorjenje! Spet drugi, Jaz grem polič vina spit. Oh, kakšno govorjenje, kakšna gorečnost za božjo čast! Spet drugi pravi svoji prijatelji, pojdi z menoj. In koliko je takih gerdih pregrešnih govorov in zgovorov, da se služba božja opusti in tako o Gospodovih dnevih Bogu, namesti časti le nečast skazuje!

S k l e p.

In mi, ljubi moji! hočemo, da bi nas Gospod blagoslovil, nas varoval, nam dal dobre letine, zdravje, da bi v svetem miru živeli. O kristjanje! nikar tega ne delajmo, nikar ne bodimo toliko zanikerni, kar božjo službo, božjo čast in naše večno zveličanje zadene. Nikar v nemar ne puščajmo in ne zaničujmo božje in cerkvene zapovedi. Posvečujmo zapovedane praznike, če nočemo, da bi nas Gospod že tukaj hudo ne tepel. Pojdimo do Betlehema, vsi pojdimo, kolikor jih more iti, in kedar koli morete iti. Pa kaj bomo tam našli? Sv. Jožefa in Marijo, božjo mater, in božje dete, novorojeno božje dete, Jezusa našega Zveličarja, kteri je prišel iz nebes zavoljo nas na zemljo. nas odrešit in zveličat, vsem pomagat, vse potolažit, nam nebeških zakladov podelit, se nas grešnikov usmilit, nas z Bogom, z razžaljenim nebeškim Očetom spraviti. Jezusa, našega Zveličarja in Odrešenika, nebeškega

kralja, samega Boga bomo našli. Našli ga bomo tukaj, kakor nekdaž pastirci v Betlehemu — našli ga bomo v našem tabernakeljnu, Njega, od kterega vse imamo, kar imamo, Njega bomo našili, ki mu je dana vsa oblast, tudi naše življenje, in naša smert. Pred Njega padimo na svoje grešne kolena, Njega častimo, Njega hvalimo in molimo. Amen.

Pridiga za božični praznik popoldne o miloščini.

(Bližnjemu pomagati je za kristjana veselo, in odverne veliko hudega; gov. M. T.)

„Dokler imamo čas, storimo dobro vsem, najbolj pa domačim v veri.“
Gal. 6, 10.

V v o d.

Med veliko stiskami in terpljenjem, ki so v prvih časih kerščanstva tiste zadevale, ki so spoznovavci kerščanske vere postali, je bila tudi odvzema vsega njih premoženja, da bi jih bili na to vižo s pomanjkanjem in z beraško palico v rokah prisilili, se Kristusu in Njegovim naukom odpovedati. Oropani vsega blaga so bili pahnjeni v največo siroččino, in zavernjeni zgoli na milost svojih usmiljenih bratov. V tem pa se jim je huda in terda godila; zakaj prositi se je marsikteri sramoval, od hiše do hiše vsakdanjega kruha iskati se mu je zdelo gerdo. In to, zjutraj ne vedeti, kje bo opoldne njegov kosce kruha, v mraku ne vedeti za svoje prenočišče; razterganemu biti, pa ne imeti kosca, s kterim bi svojo nagoto pokrili; poprej vsega dosti imeti in v zložnosti živeti; zdaj pa v vseh rečeh pomanjkanje terpeti, se vsakega ogibati, povsod, kamor pride, jim v nadležnost biti, in terde besede slišati; — oh, to je bilo hudo, to je bilo grenko, to je bila za kristjane poskušnja, kakor v ognji. Uboge kerščanske družine, ki so bile objokane spred vrat in pragov terdoserčnih nevernikov pahane, ter so zime, siroččine in lakote pomirale! Uboge kerščanske družine, v kterih so žene pri živih možéh zapuščene vidove, in nedolžni otročiči pri živih starših zapuščene sirote postale, in drugega Očeta ne imele, kakor svojega Stvarnika v nebesih! — Globoko v usmiljeno serce je segala ta nepopisljiva nadloga sv. aposteljnu Pavlu.

Zato je Galačanom tako-le pisal: „Ker imamo še premoženje, in ga ubogi potrebujejo, dokler čas imamo, storimo dobro vsem — brez razločka naroda, ali vere. Posebno pa se spominjajte teh, ki so zavoljo kerščanske vere ob vse svoje premoženje in blago prišli.“

Kerščanska vera in usmiljenje, kakor njeni žlahni sad, sta bila tedaj nagiba, s kterima je apostelj Galačane k radodarnosti proti vsem, zlasti pa proti novo spreobrnjenim, spodbujeval. — Vera in kerščansko usmiljenje naj pa tudi vas, ljubi moji! spodbadata, da bote, kakor ste doslej, tako še danes in v prihodnjic po svojem premoženju in po svoji zmožnosti svoje darove na Gospodov oltar pokladali, in si s tem zaklade v nebesih nabirali; zakaj, „kdor se ubozih usmiljuje, ta na obresti posojuje Gospodu“, pravi sveto pismo.

Vas k tej radodarnosti nakloniti, sem Vam pa že enkrat spričal, da smo k njej že od natore nagnjeni, in da nas radodarnim in dobrotljivim biti veže zapoved božja. — Danes pa Vam želim na serce položiti resnico, da je ni za kristjana bolj blage misli, kakor je ta, da je bil bližnjemu rešivni angelj v potrebi, in da ga je s svojim usmiljenjem prihodnjega hudega obvaroval; — ali z družimi besedami: Bližnjemu v potrebi pristopiti je

1. za kristjana veselo, in ga
2. veliko grehov obvaruje.

Kakor sicer, tako me še danes radi poslušajte, ko Vam bom eno najlepših čednost, ki nas Bogu najbolj enake dela, priporočal! Zakaj usmiljenje je naklonilo nebeškega Očeta, da nam je poslal svojega edinorojenega sinu z nebes, da nihče, ki vanj veruje, ne bo pogubljen, temuč ima večno življenje.

R a z l a g a.

Svet je bil, je in bo zmiraj dolina solz. Kakor solnčni svit in deževje, tako se spreminja na svetu veselje v žalost, mir v nepokoj, sreča v nesrečo. Tisti, ki je danes dobre volje in se smeja, lahko že naprej vé, da bo čez ne dolgo prišla britka ura, ko bo solze pretakal. Uni, ki ima danes prijatlov brez števila, lahko spozna, da bo morde kmalo prišel čas, ko ga bodo vsi zapustili, in ga ne bo imel nobenega. Tisti, čegar hvala gre danes od ust do ust, se sme od nehvaležnega sveta nadjati, da ga bodo drugo pot pa zaničevali in grajali; in tisti, ki ga danes sreča poljubuje in objema, in kakor svoje ljubo dete v naročji pestuje in ziblje,

sme pričakovati, da bo sreča kmalu pete odtegnila, in za-njo ga bodo viharji nesreče sem ter tje dervili. Hiša, ki je v tem rodu imenitna in premožna, pride v drugem ob dobro ime in na beraško palico. Tako ni nič obstoječega in stanovitnega pod solncem. Le eno je, česar ne more človeku nobena nesreča odvzeti, in kar je danes, kakor jutri stanovitno, in to je: Veselje in mir, ki ga človek po spolnovanji čednost v svojem srcu občuti. Le čednostim je lastno, da vselej pravo in dobro voljo za sebo puščajo. Tako, kdor čez dan vse svoje dolžnosti na tanko opravlja, moli, kedar je čas molitve, in dela, kedar je čas za delo, se sme na večer, kedar mu bije ura počitka, vesel nazaj ozreti na svoj trud, ker mu notranji glas pravi, da dan zanj ni zgubljen, ampak da ga je k svojemu telesnemu in dušnemu pridu, pa tudi k božji časti srečno dokončal.

1. Kakor pa vsaka čednost, tako ima zlasti čednost usmiljenja to lastnost, da nas z notranjim veseljem napolnuje, če smo jo spolnovali. In kdo bi tudi vesel ne bil, če mu vest pravi, da je s svojim usmiljenjem lačnega nasitil, žejnega napojil, popotnika sprejel, ali nagega oblekel, ker je to, kar je tem storil, Kristusu samemu podaril? In zato sv. Pavl pravi: „Srečniši je dajati, kakor prejemati.“ Poglejmo, koliko veselje za gostoljubnega Abrahama, ko enega dne popoldne tri neznane možé od daleč zagleda, hitro vstane, jim gre naproti, in jih povabi, pri njem ostati, da se v senci odpočijejo in z jedjo pokrepčajo; pa jih potem spozna, da je dva angela in Boga samega gostoval, ki mu je njegovo gostoljubnost s tem poveril, da mu je že v veliki starosti sina obljubil! Koliko veselja za Lota, ko je ravno tisti večer dva popotnika sprejel, ki ju je pozneje za svoja rešivna angela varha spoznal, da s hudobnimi prebivavci Sodome in Gomore vred v žvepljenem ognju pokončan ni bil! Kolika tolažba za ubogo vidovo v Sarepti, ki je preroku Eliju jesti in piti prinesla, ko jej je potem sina v življenje obudil, in po čudeži storil, da jej studenec pri toliki suši, ki je tri leta in šest mescov terpela, ni vsahnil, in ji moke v predalu, in olja v verči več ni zmanjkalo! Koliko veselje spet za Marto, ki je večkrat Jezusa in njegove aposteljne prenočevala, ko jej je Jezus njenega brata Lazarja v življenje obudil! Koliko serčno veselje za svetega Janeza, s priimkom „od Boga“, ko je enkrat revnega ptujca na potu našel, ga na svoje rame zadel, domu nesel, in mu z vso ljubeznijo in poterpežljivostjo stregel, ko potem ta revež v veliki svetlobi in bliščavi spred njega zgine, in mu pové, da je bil Kristus sam! Ravno tako veselje in notranjo zadovoljnost je občutil tisti Gospod, ki je enkrat sv. Dominika prenočil, ko je videl, da je tisto noč okoli in okoli debela toča vse poljske pridelke potokla, njegovih se pa v sredi družih popolnoma ognila. Tako veselje je bilo za Talito, ki je ubozim vidovam in sirotam v mestu Jope

oblačila narejala in dajala, ko jo je po njeni smerti sv. Peter na prošnjo teh vidov spet v življenje obudil. Ali poglejte srečo in veselje sv. Martina, kjer je s tem, da je ubožcu polovico svojega plajšča odrezal, od Kristusa gnado prejel, da je kristjan, in po tem svetnik postal. Da pa še družih tacihi zglede ne bom v misel jemal, naj vam iz cerkvenih novin od l. 1846 to-le gauljivo pri-godbo povem:

Živela je leta 1841 v hudi zimi v Antverpnu preuboga dru-žina. Mraz je bilo v njih stanici, kakor na ulicah. V sredi stanice na goli slami je ležalo ubogo dete, tako slabo, kakor bi se bilo imelo zdaj zdaj v drugo posteljo prenesti, kjer človek ne terpi več zime in lakote. Zraven je sedela mlada žena, revno oblečena, in si je z obema rokama obraz zakrivala, ter je s solzami močila obraz in roke. Iz-za peči se oglasi otrok pet ali šest let star: Mati! mati! kako sem lačen. Pa mati mu nič ne odgovori, in sedi kakor okamnena. Otrok spet začne prositi: Oh! mati, dajte mi vsaj kolikaj jesti. Mati ga tolaži in tolaži, ko pa le ne odjenja, seže pod posteljo, potegne polkrajcarski kruhek in reče: Ná ga, hranila sem ga za tvojo majhno sestrico — pa ga menda revi ne bo več treba. Ko ga polovico hitro sné, prinese še grizljječek materi, da naj ga sestrici daje, in gre spet k peči nazaj.

Na to pride oče domú, ženo ves žalosten pogleda in pravi: Reza! grozno smo nesrečni. Vse jutro že pri železnici stojim, pa še nisem krajcarja zaslužil. Jaz ne vem kaj početi! Med tem se spet otrok iz-za peči oglasi: Oče, strašno sem lačen, ali niste nič kruha prinesli? — In ko oče še malo dete umirati vidi, se mu duša v žalosti in britkosti topi, pa zastonj premišluje, kako se iz stiske rešiti. Kar mu v glavo pade, da ima še majhen voziček, in ga nameni prodati, dasiravno je bilo edino orodje, s kterim si je kruha služil. — V Antverpnu je namreč vsak petek dražba ali licitirenga, na katero vsak prinese, kar hoče. — Ravno ko je ta voziček na versti, greste dve bogati gospodični čez terg, in ena reče proti drugi: Poglej no, kako zelo je uni mož žalosten in pobit. Greste bližej do njega, nekoliko postojite, ter od enega njegovih znancev zyeste, v koliki potrebi da je. Pomenite se tedaj, kaj naj bi storile. Z družimi vred kupujete in ženete voziček za 27 frankov (10 gold.) Vse se je čudilo in smejalo, da so tako gosposke ženske voziček kupile, ki jima ni za nobeno rabo. Po odštetem denarji rečete možu, da naj jima ga domu pelja, in da bo zato že še posebej plačilo prejel. Ali mož se je le branil in izgovarjal, da se mu zavoljo drugega opravila silno mudi. Mislil je namreč berž berž kaj za svojo lačno družino jesti nakupiti, da bi jih smerti otel. — Prašate ga, kje da stanuje, in ko jima je to povedal, mu pravite, da jima ni nič v stran, da naj le tje

voziček pelja. Na to se jima vdá; vendar se je pa moral na potu muditi, da ste gospodični kruha, krompirja, rajža in derv nakupile in na voziček djale.

Ko pridejo do hiše, kjer je sam stanoval, mislil je, da bo treba voziček še dalje peljati, in zato ju prosi, da naj ga majhno domu spustite. Gospodični greste za njim, in res vidite, kakor ste slišale, strašno revščino. Žena leži, kakor mervta, na tleh, starši otrok vpije: Mati, dajte mi jesti! — mlajši pa lakote umira. Mož je mislil, da je žena že mervta, in začne na ves glas jokati. Pa ena gospodičen mu dá denarjev, in mu reče po vina skočiti. Ko jo z vinom nekoliko predramijo in starejšega otroka napasejo, rečete gospodični: Voziček in vse, kar je na njem, naj le vaše ostane, in zanaprej vam ni nič več treba, tolike lakote in revščine terpeti. Tu in tu stanujeve, kedar vam bo sila, le k nama pridite. Z hvaležnosti ne more mož nobene besede spregovoriti, le solze veselja so ga polivale. — Potem greste gospodični proti svojemu domu, pa dolgo časa po potu grede se niste mogle nič meniti, ker ste bile obé pregloboko ginjene. Že čez več časa reče ena: Tako vesela še nisem bila v sercu pri nobenem kratkočasu in dobri volji, kakor sem danes; — da, jej odgovori druga, tudi jaz še nisem svoje žive dni slajši radosti užila, kakor je ta danešnja. Zdaj vem, da je resnično, da ga večega veselja ni na svetu, kakor v potrebi kot angelj varh priti. — Pa, kako bi se vendar ne bile veselile, ker ste moža žalosti, ja, morebiti obupa obvarovale, mater in otroka smerti rešile, vso družino otele in jim solze žalosti z usmiljenjem obrisale?

Iz teh zgledov pa lahko sprevidite, da nisem s konca nič preveč terdil, ko sem rekel, da bližnjemu v potrebi pristopiti je za kristjana veselo. Blagor mu, kdor je v stanu z malimi darovi toliko veselje si napraviti, kakoršnega si bogatini za milijone kupiti ne morejo!

2. Bližnjemu v potrebah pristopiti je pa tudi veliki pripomoček, da ga pred grehom obvarujemo. Potreba, revščina in pomanjkanje so jih že veliko v tem in v unem življenju pogubile. Kolikrat slišimo, da se je ta ali uni iz potrebe krasti privadil, in je na zadnje v ječi umerl, ki bi bil, ko bi mu bil kdo s pervega pomagal, pozneje morebiti pošteno živel, in bi bil zato svojemu dobrotniku čas svojega življenja hvaležen. Kolikrat se lahko prepričamo, da se je zavoljo pomanjkanja ta in uni beračiti privadil, se lenobi in postopanju v roke dal, in tako sramota in nadloga cele soseske postal. Ko bi se ga bil kdo v mladosti usmilil, ga delati vadal in ga s časoma h kruhu pripravil, bi bil dober delavec, ali priden rokodelc, ki bi ne bil svetu v nadležnost. Kolikrat slišimo, da so otroci ubozih staršev, ko so jim bili še ti pomerli,

v nesramnosti in razuzdanosti zabredli, da so svojo čednost in čistost za vselej prodali, in s tem še v veče reve zagazili, se s sramoto pokrili, in tako svoje duše za vselej pogubili. Ko bi bili nasprot, ko bi bili druge starše našli, zderžno in čisto živeli, in to svojo čistost v veselje angelom in svetnikom neomadežano pred sodnji stol Gospodov prinesli. Zavolj pomanjkanja in revščine so se že celo starši tako daleč zmotili, da so svojim otrokom, če ne naravnost zapovedali, pa vsaj pripustili, da so se tako dolgo nastavljali, da so ob svojo nedolžnost prišli. Tak žalosten zgled imamo v življenji sv. Miklavža. Ko je bil še v Patari duhoven, je zvedel, da misli nek žlahtnik svoje tri hčere, ker jih ni mogel preskerbeti in jim dote dati, na nesramen zaslužek pošiljati. V serce speče sv. Miklavža ta strašni peklenski namen, da se je oče namenil, svoje hčere v hudičevo mesnico peljati, in to mu ne da noč in dan miru, dokler ne sklene, jim na pomoč priti. Splazi se tedaj po noči k hiši tega plemenitnika, in verže možnjo, z zlati napolnjeno, skoz okno notri. Vsega denarja je bilo ravno zadosti za doto starejše hčeri. Ravno tako je še drugo in tretjo noč storil. Tako je vsem trem doto preskerbel, hčere greha obvaroval in jih k sreči pripravil. — Pomanjkanje in revščina pa tudi veliko sicer dobrih in skerbnih staršev primora, da njih otroci žive dni siromaki in terpinci ostanejo, ki si s kervavimi žulji vsakdanjega kruha služijo, in kedar na starost omagajo, raztergani in vsega hudega poginjajo. — Koliko je pa družin, pri katerih je pomanjkanje krivo, da otroci nimajo ne obleke, ne obuvala, in za tega voljo božje službe ne obiskujejo in nauke opuščajo; kakor divje zveri brez vsega poduka in spodobne omike doraščajo, so divji, sirovi in neotesani, nesramni, zabavljivi in nevbogljivi, terdovratni in samopašni, in se tako z množenjem taciš vlačugarji in potepuhi, goljufi in krivičniki, tatje in tolovaji množé. Ko bi se taciš kaki dobrotnik usmilil, bi otroci službo božjo in nauke obiskali, se kerščansko redili, umni in pametni, vbogljivi in sramožljivi postali, in voditi bi se dali k vsemu dobremu.

Da od vseh družih napak in pregreb, ki po pomanjkanju pridejo, ne bom na dolgo in široko govoril, le še to pristavim, da bi pri veči skerbi za uboge kraljestva imele sploh dobre deželane, ne pa z hudodelniki napolnjene ječe, zemlja pridne obdelavce, ne pa toliko postopačev, ki tudi po kruhu zijajo, pa roke križem deržé, sveta cerkev bogaboječé kristjane, ne pa nehvaležne in slabozrejene bogotajce, in nebesa izvoljene prebivavce, ne pa pekel sebi enake zapeljivce. Zato je že modri Salomon v svojih pregovorih Boga prosil, naj ga uboštva varuje, da bi, od njega zapeljan, ne bil primoran, krasti ali krivo prisegati, in če kje gotovo od pomanjkanja velja naš domači pregovor, da se za denar vse stori.

Vem pa, da bi mi pri tem govorjenji marsikdo rad v besedo segel, in mi rekel: Zakaj je pa Bog tako naredil, saj bi bil lahko vsem potrebne pripomočke na roke podal, da bi vsak svoj namen, za kterega je stvarjen, lagljeje dosegel. — Res bi bil Bog lahko vse to storil. Toda od druge strani je pa spet resnično, da bi hudobija na tem svetu ne imela nobene kazni, dobro ne poskušinj, bogati ne priložnosti, si nebesa služiti, ubogi ne zaslužnja, jih na-se potegniti; in potem takem bi bila naša prosta volja omejena, kar se pa z zapovedmi in z večnim plačilom ne strinja. — Ali kter drug bi me rad zavernil s tem, da mi vsem potrebam v okom priti, kakor nas ljubezen do bližnjega veže, nismo v stanu, ker so dandanešnji domače potrebe prevelike. — Da ne bom od veliko nepotrebnih potrat govoril, še jaz s tem vred terdim, da je vse to resnično in bo tudi resnično ostalo, ko nas ne bo, „zakaj uboge, je rekel Kristus aposteljnem, bote zmirej med sebo imeli.“ Dasiravno pa vsega pomanjkanja križem svet odvreči ne moremo, in kaj takega nemogočnega tudi Bog od nas ne tirja, poslušajmo vsaj svarjenje sv. Pavla, ki pravi: „Dokler čas imamo, storimo dobro vsem, posebno pa domačim v veri.“ Ravnajmo se po nauku starega Tobija, ki je svojemu sinu tako-le priporočal: „Dajaj miloščino od svojega premoženja! Bodi usmiljen, kakor ti je mogoče; če imaš veliko, daj veliko; če imaš malo, pa tudi malo z dobrim srcem. Saj je tudi vboga vidova v Kristusovem času le dva vinarjav tempeljnovu pušico vergla, in vendar je Jezus rekel, da je največ dala, ker je dala iz dobrega serca. In sv. Krizostom govori: „To se še ne pravi ubogajme dajati, če kdo malo da, pa bi lahko veliko dal; takim se je bolj kazni zavolj prideržanega bati, kakor plačila nadjati zavolj podeljenega.“ — Kdor je pa v stanu, ta naj stori tak sklep, kakor ga je storil grof Teobald. Sreča namreč v hudi zimi berača v revnem oblačilcu. Ko ga berač zagleda, prosi ga miloščine. Kaj pa bi rad? ga vpraša Teobald. Ubožec reče: Plašč. Grof mu ga da, in ga vpraša, kaj da še želi, in berač pravi: Prosim tudi čevljev, ki jih imaš verh škoren. Tudi te mu grof da. Potlej ga berač prosi, še za kapo; toda Teobald mu reče: „Saj vidiš, da ne morem brez kape biti, ker sem plešast“. Na to berač zgine, in vse sprošene stvari ondi spusti. Zdaj je grof spoznal, da je berač bil Kristus sam. Padel je na svoje kolena, in je obljubil, da zanaprej ne bo nikomur več ničesa odrekel.

Kdor more, pravim, naj njegov sklep posnema, in tudi on bo večkrat v življenji imel priložnost, tisto blago veselje vživati, ki ga na plesu in pri posvetnih veselicah ni najti, in imel priložnost, bližnjega pred grehom obvarovati, ter mu dušni in telesni angelj varh biti.

S k l e p.

Ne bom Vam danes od tega nič več dalje govoril, ker zadosti mi je znana vaša radodarnost do cerkve in do ubozih, in prepričan sem, da tudi pri letošnjih pičlih pridelkih te svoje dolžnosti zane-marili ne bote, saj še ni bilo nikdar slišati, da bi bil kdo zavoljo miloščine obožal ali na beraško palico prišel; slišati in videti pa je, da je ravno ondi največje sreče in božjega žegna, kjer sta gos-podar in gospodinja usmiljenih rok, kjer je kraljica vseh čednost, namreč ljubezen do Boga in do bližnjega v polnosti svojega cvetja. Amen.

Pridiga v praznik sv. Štefana, prvega mučenca.

(Orožje, s katerim zamoremo premagati svoje sovražnike;
gov. —f—.)

„In (Štefan) je pokleknil, in z velikim glasom vpil rekoč: Gospod, ne prištevaj jim tega greha.“ Djanje apost. 7, 59.

V v o d.

Sv. apostelj Pavl piše Efežanom (6, 13—18.): „Primate za božje orožje, da se zamorete braniti ob hudem dnevu“ (to je: v dan skušnjave), in v vseh rečeh popolni obstati. Stojte tedaj opasani okoli svojih ledij z resnico, in oblečeni z oklepom pravice“, (to je: terdno stojte, držajte se prave vere, in po veri pravično živite), „in obuti na nogah za oznanovanje evangelja miru“, (to je: vedno pripravljeni, povsod spoznati in razširiti uk svetega evangelja, kateri edini spolnuje naše želje); „pred vsem pa vzemite v roke škit vere, s katerim zamorete vse ognjene pšice hudobnega ugasiti“; (to je: vera je škit zoper ognjene pšice hudega duha; zakaj če nas hudi duh zapeljuje v meseno poželjenje, vam vera odpira peklensko brezno, da vidimo terpljenje, katero čaka nečistnika: če nas slepi z bliščavo bogastva, nam vera odklene nebeša, kjer so stanovitim pripravljene največje dobrote); „in vzamite čelado zveličanja“; (to je: upanje večnega zveličanja), „in meč Duha (kar je beseda božja),

in z vso molitevjo in prošnjo molite vsak dan v duhu“; (to je: ne le z usti, ampak iz dna svojega serca). S tim nam sv. Pavl ponuja božje orožje, s katerim zamoremo premagati vse skušnjave. Med drugim pa nam veliko skušnjav prizadenejo naši sovražniki, naši razžaljivci. Treba nam je tedaj seboj zoper naše sovražnike in neprijatle poslužiti se božjega orožja. Kakšno pa da je to božje orožje zoper razžaljivce in kako se ga moramo poslužiti, naj vam opišem danes, v god in praznik sv. Štefana, katerega nam sveta cerkev pred oči postavlja, kakor poseben lep zgled ljubezni do sovražnikov.

Dobro me poslušajte!

Razlaga.

Da bomo premagali svoje sovražnike, moramo se obleči 1) z oklepom pravičnega življenja; si moramo 2) postaviti na glavo čelado poterpežljivega molčanja; moramo 3) v roke vzeti škit znašljivosti; se moramo 4) braniti z mečem dobrotljivosti in molitve.

1. Najpoprej tedaj se moramo obleči v oklep pravičnega življenja. Vojščaki so se svoje dni oklepali z železnim oklepom, da jim sovražnik do živega ni mogel. Mi pa se oklepajmo z oklepom pravičnega življenja, da nam sovražnik blizo ne bo mogel. O tem prav lepo govori pobožni kardinal Belarmin, ter pravi: „Ako koga drugega zmerjaš z lakomnikom, s požeruhom, s pijancem ali človekom, ki nima vere, ti bo pri tej priči ves v togoti odgovoril in rekel: Ni res; ti lažeš; z mečem v roci ti bom skazal, da sem pošten in neoskrunjen mož. Le pogledjte ga nespametnega človeka in njegovo ravno tako nespametno spričevanje! Z mečem hoče spričati, da je pošten! Kaj pa ima meč opraviti pri poštenosti? In naj bi, postavimo, res umoril svojega nasprotnika, ali ga bomo mar zavoljo tega imeli za boljšega moža? Ali ga potem ne bomo več imeli za lakomnika, samopašneža, nevernega človeka? Najgotovejša pot in najzdatniši način (pomoček) se maščevati je ta: Ako te je z lakomnikom zmerjal, pojdi in skazuj nasprotno. Bodi radodaren in stori mu dobro. Ako te je zmerjal z požrešnežem, pojdi in zmerno živi, ter kaži, da se znaš tudi postiti. Ako te je nevernika imenoval, hodi pridno v cerkev k pridigam in k božji službi, in s tim boš hudo premagal v dobrem.“ Ni mi treba obširniši razlagati teh besedi; same ob sebi so umevne zadosti, in nam lepo spričujejo, da se s pravičnim življenjem vse bolj zdatno in vspešno branimo zoper sovražnike, kakor pa z vsem pričkanjem

in pregovarjanjem, zmerjanjem in rotnjem, prepiranjem in pretepanjem ali pa s tožbo pri gosposki.

2. Ako hočemo zmagati svoje sovražnike, moramo si na glavo postaviti čelado (železno pokrivalo) poterpežljivega molčanja. Ako potuješ memo kake hiše, v kateri imajo hudega psa, bo pes v te režal in lajal, kakor hitro te bo zagledal, in bolj ko se mu vstavljaš, in se ga oteplješ ali s palico ali kamnjem, hujši bo v te silil. Če pa kar mirno memo hiše greš, in se še ne ozreš ne na psa, bo pes hitro jenjal z lajanjem in režanjem. — Enaka je s sovražniki in razžaljivci. Kedar te tvoj sovražnik opravlja in obrekuje ali ti kaj drugega hudega stori, poterpi in molči, kakor bi za vse to hudo nič ne vedel. S takim ravnanjem boš zmagal sovražnika, ter ga pripravil, da bo spoznal svojo krivico in jenjal te žaliti. — V ozir tega nam naš Zveličar sam daje najlepši zgled. Njegovi sovražniki so ga tožili, da hodi po deželi in ljudi zapeljuje, ter trosi krive nauke med ljudi, da se kralja dela, in da prepoveduje davke odrajtovati cesarju i. t. d. Pa na vse te in druge krivične tožbe ni Jezus nič odgovoril; molčé je vse preterpel, ker je vedel, da bi nič ni ne pomagalo, ko bi se izgovarjal in zagovarjal. Ravno zato pa tudi sovražnikom samim ni bilo nič kaj po volji, da jim Jezus nič ne odgovori. Radi bi bili namreč iz Jezusovih odgovorov izvili kako reč, ktere bi se bili poslužili v spričevanje, da je vsaj na videz pravična njihova sodba. Ker je pa Jezus le molčal, so tudi vsi obnemogli v svojem krivem pričevanju, in njih besede se jim nikakor niso vjemale.

S tim pa ne terdim, da bi svojim sovražnikom nikoli ne smeli nič odgovoriti, in se nikoli ne potegniti za svoje pravice. Odgovoriti moramo, ter brez strahu povzdigniti svoj glas, kedar zahteva to božja čast in naše lastno ali pa našega bližnjega zveličanje ali kaka druga imenitna dolžnost. Tudi Jezus, ko je bil od nesramnega hlapca za uho udarjen, je rekel: „Ako sem hudo govoril, spričaj od hudega; ako pa prav, kaj me biješ?“ In ko mu je veliki duhoven rekel: „Zarotim te pri živem Bogu, da nam poveš, ali si ti Kristus, Sin božji?“ mu Jezus reče: „Ti si rekel.“ — Tudi sv. Štefan se je goreče potegoval za sveto vero Jezusovo. — V takih ali enakih okoljščinah govorimo, scer pa molčimo in poterpimo, in bomo zmagali svoje sovražnike.

3. Da zmagamo sovražnike, moramo v roke vzeti škit znašljivosti, to je: mi moramo sovražniku roko podati v bratovsko spravo brez vsega ozira na to, ali smo mi njega poprej razžalili, ali pa on nas. V tem nam Bog sam daje čudapolni zgled. Dan na dan mi Boga žalimo, Bog pa nas nikoli ne žali; in vendar Bog ne čaka, da bi mi prvi prišli, ter se ž njim spravili, temveč on nas prehití in nam naproti pride, ter nam roko ponuja v spravo.

Ali ste že kdaj slišali, da bi bil kak kralj, od hudodelnika strašno razžaljen, do ravno tega hudodelnika poslal svojega poslanca ali clo lastnega sina, sporočat hudodelniku, naj pride in se lepo spravi in mir naredi s kraljem? Vi porečete: „To ne gre, da bi kralj hudodelniku milost ponujal, ampak hudodelnik mora priti, in iskati kraljeve milosti; zakaj kralj hudodelnika v ničemur ne potrebuje, in tudi bati se mu ni treba hudodelnika.“ Ali glejte, česar ne stori nobeden pozemljisk kralj, to dela kralj vseh kraljev in Gospod nebes in zemlje! On je naš kralj in mi smo njegovi podložni. On nas ne potrebuje v nobeni reči, in nam tudi nikoli nikjer ni v strahu. On ni nič srečniši, če smo mu prijatli, in ni nič nesrečniši, če smo mu neprijatli. In kedar ga žalimo, nas vtegne mahoma pahniti v večno ječo, na dno pekla. Toda Bog tega ne stori, ker ne dela po človeško, ampak po božje, kakor sam pravi po preroku Ozeju (11, 9.). „Nočem ravnati po svoji hudi jezi; nočem iti in pokončati Efrajma; zakaj jaz sem Bog in ne človek.“ Bog je zares neskončno usmiljen in prizanesljiv. Mi njega žalimo, in vendar on nam ponuja prijaznost in spravo, kakor da bi bil on nas razžalil. On nam naproti pride s svojo gnado; on terka na duri našega serca, in nam ponuja mir in spravo; on gre za nami, če tudi mi pred njim bežimo. V ta namen je pošiljal preroke, poslal svojega Sina, razposlal aposteljne, in pošilja še dandanešnji svoje namestnike, da nam v njegovem imenu ponujajo spravo in prijaznost, mir in ljubezen. Glejte, tako Bog z nami ravna; in mi bi čakali, dokler bo prišel naš sovražnik in nam roko podal v spravo? O tega nikar, marveč hitimo, ter mu podajmo roko, če je tudi on nas žalil, in ne mi njega! Tako so delali vsi pravi prijatli božji. Naj zmed drugih le samo enega v misel vzamem. V Aleksandriji sta se dva klerika (moža, ki sta se pripravljala za duhovski stan), tako močno sperla, da sta se nazadnje stepla. Sveti očak Janez (Miložničar) jih je zavoljo tega pahnil izmed kerščanske občine, kakor so velevala cerkvene postave. Eden zmed njih je radovoljno sprejel kazen, ter spoznal svojo pregreho; drugi pa je terdovraten ostal v svoji hudobiji, je kazen zasmehoval, in se ogibal cerkve in pokore. Sporočili pa so sv. Janezu, da ga terdovratnež sovraži tako močno, da mu ne misli nikoli več ne odpustiti. Sv. Janez pa kar dober pastir se spomni svetopisemskih besedi: „Kdo oboli, da bi tudi jaz ne obolel?“ — in: „Vi, ki ste močnejši, prenašajte slabosti slabejših.“ Zatorej je mislil terdovratneža k sebi poklicati, ga po očetovo opominjevati in spet sprejeti v kerščansko družbo. Med tem pa se zgodi po božjem dopuščanju in da bi se tudi drugim pokazalo svetega moža žlahno serce, da je na vse to pri čistem pozabil. Ko pa pride Gospodov dan, in je sv. Janez že pred altar prišel, da bi opravljal daritev svete maše, mu je na enkrat ta reč spet v spomin prišla in ob enem tudi božja beseda: „Kedar daruješ svoj dar

na altarju, in se spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe, pusti ondi svoj dar, ter pojdi in se spravi s svojim bratom . . .“ Vsega tega se spomni, sporoči diakonu, da namesto njega opravi molitev, stopi pred cerkev, kjer se je po božji voditvi ravno takrat znašel terdovratni klerik, pade pred-nj na kolena, ter mu reče: „Brat moj, odpusti mi!“ Klerik vidi pred seboj na kolenih častitega in sivega služabnika božjega, se spomni njegove visoke časti, ter škofove imenitne službe ob enem pa tudi božje sodbe, in vse to ga tako pretrese in prevzame, da se je pri tej priči kar sam ob sebi pred svetega moža zgrudil na kolena, in ga prosil usmiljenja in odpuščenja. Sveti starček pa mu reče: „Moj sin! Bog odpusti nam vsem!“ In na to je ves vesel stopil pred altar, in s čistim srcem daroval Bogu daritev svete maše. Ta tolika ponižnost svetega očaka pa je klerika tako pretresla, da je svoje življenje resnično poboljšal, in bil potem v mašnika posvečen.

4. Ako hočemo sovražnike premagati, se jim branimo z mečem dobrotljivosti in molitve.

Z dobrotami najlagljeje premagamo serce sovražnikovo. Zatorej veleva sv. Pavl: „Ako je tvoj sovražnik lačen, daj mu jesti; ako je žejen, daj mu piti. Zakaj če to storiš, mu boš žerjavico na glavo nosil“, to je: s tim boš storil, da bo sovražnika sram, in da ga bo bolelo; in tedaj ga boš pripravil na drugo misel. (Rom. 12, 20.) Ravno zato je stari očak Jakob z darimi pridobiti iskal svojega sovražnega brata Ezava. Tudi Jožef je svoje zavidljive brate z dobrotami obsipal, in si s tim podvergel njih serca. Ravno tako je David potolažil svojega sovražnika, kralja Savelna, ter mu velikodušno pustil življenje, akoravno bi mu ga bil lahko vzel. Savel premagan od Davidove dobroserčnosti je rekel: „Ali ni to tvoj glas, moj sin David? Res si ti pravičnisi kakor sem jaz, zakaj ti si mi dobro storil, jaz sem ti pa s hudim povračeval.“ Z dobrotami je premagala pokojna Belgijanska kraljica sovražnika svojega očeta. Hodila je večkrat kar natihoma po hišah, v katerih so stanovali reveži in siromaki, da jim je dobrote delila. O zimskem času leta 1848 je prišla v Bruselskem mestu tudi v neko hišo, in v hiši v merzlo sobo, v kateri je našla mladega človeka vsega otožnega, čmernega in obupnega. Ko ga kraljica vprašuje, kako da je prišel v toliko revščino, ni dal nobenega odgovora na vprašanje, ampak je le začel gerdo preklinjati. Ko pa kraljica le ne neha ga izpraševati, povedal je, da se je pregrešil zoper francozkega kralja, potem pa pobegnil iz francozke dežele, in je zdaj tukaj v toliki siročini. Na dalje je rekel, da si zdaj drugega nič tako močno ne želi, kakor to, da bi zamogel kralja Ludovika Filipa pokončati z lastno roko. Belgijanska kraljica pa je bila hei francozkega kralja Ludovika Filipa. Taka beseda jo je gotovo v živo zasklela. Pa kraljica se premaga, nič ne razodene, v kakošni zvezi da se znajdo

s francozkim kraljem, in reče begunu: „Ludovik Filip Vam je gotovo veliko huđega storil, da ga tako močno sovražite. Pa naj bo, jaz si bom prizadevala, vam storiti toliko dobrega, kolikor vam je kraj vtegnil huđega storiti.“ In pri tej priči je dala žlahna gospa 50 frankov človeku, kateri si ni nobene reči želel tako močno, kakor to, da bi umoril njenega očeta. Ob enem mu je obljubila, da bo tudi še na dalje za-nj skerbela. Ko je mož pozneje ponameroma zvedel, kdo da je njegova dobrotnica, se je silno prestrašil in močno bal. Kraljica pa je spolnila, kar mu je obljubila, in je s tim zmotenca pripravila na pravi pot in na boljše misli.

Morda pa porečeš, ljubi kristjan! da si reven in siromašk, in toraj ne moreš nič dobrega storiti svojemu sovražniku? Ali glej! od ene strani je težko verjeti, da bi kdo tako reven bil, da bi ne mogel nikomur nič dobrega storiti, ker se dobro ne dela le samo z denarjem in z blagom, ampak tudi z rokami in z besedo, ter s postrežbo, tolaženjem i. t. d. Od druge strani pa, če bi tudi res ne mogel nič drugega dobrega storiti svojemu sovražniku, zamoreš vendar le za-nje moliti. Molitev pa tudi štejemo med dobre dela. Molitev je res strašen meč v roci kristjana, kateri ga ve prav obračati. Molitev predere oblake, se vstopi pred tron najvišega in ga tako rekoč premaga. Zatorej je Bog včasih svojim služabnikom prepovedoval moliti, kedar je namreč namerjal kaznovati grešnike. Mozesu je rekel: „To ljudstvo me je močno razžalilo; nikar ne moli zanj, da se bo zamogla vneti zoper njega moja jeza.“ Mozes pa se ni dal vzdržati: molil je za ljudstvo, in je z molitevjo Boga premagal, — potolažil. Tudi mi bomo z molitevjo Boga premagali, Bog pa bo s svojo gnado premagal na našo molitev serce našega sovražnika, da se bo spametoval in z nami spravil. — Sv. Štefan je clo v zadnjih zdihlejih molil za svoje sovražnike, rekoč: „Gospod, ne prištevej jim tega greha“; in sad te molitve je bilo spreobrnjenje svetega Pavla, kakor terdi nek cerkven učenik.

S k l e p.

„Ljubite svoje sovražnike“, veli usmiljeni Jezus, „storite jim dobro, kateri vas sovražijo, molite za-nje, kateri vas žalijo in preganjajo.“ Tudi mi vam vedno priporočamo ljubezen do sovražnikov. Jaz pa sem danes tej zapovedi ravno nasproti vam ponudil clo orožje, s katerim bi se bojevali s svojimi sovražniki! Toda nikar se ne bojte, da bi se s tim orožjem pregrešili zoper keršansko ljubezen; velikoveč bote oboroženi s tim orožjem še clo spolnovali zapoved keršanske ljubezni. To orožje je božje orožje keršanske ljubezni. Ako se poslužimo zoper svoje sovražnike tega orožja, bomo imeli mirno življenje med seboj, — si bomo mehko postljali za smertno uro, — naravnali si bomo gladko pot do milostne sodbe in srečne večnosti. Amen.

Snopčič adventnih pridig;

govoril J. S.

I. Pridiga za 1. adventno nedeljo.

(Marija.)

„Glejte! Devica bo spočela in sina rodila, in ime Emanuel mu bo dano.“
Izaija 7, 14.

V v o d.

Ljubi kristjani! Nastopilo je spet novo cerkveno leto, — nastopil je sveti adventni čas. Kakor danes teden, nam tudi današnje sveto evangelje prav živo pred oči stavi Jezusove resnične pa strašne besede od sodnega dneva. Kaj družega nas pa današnje Jezusove besede učijo, kakor da bi se greha varovali in lepo po volji božji živeli; zatorej ljubi kristjan! bodi si, kdor koli hočeš, spomni se, spomni se štirih poslednjih reči, da grešil ne boš!

Zdaj preljubljeni! je nastopil tudi tisti čas, v katerem bomo svitance ali zornice obhajali.

Preljubljeni moji bratje in sestre! Božja previdnost nas je tudi letos zbrala, da bi svitance spet skupaj obhajali. In jaz sem mislil pretečeni teden, kaj bi vam letos pri svitnicah pridigoval. Pregledujem svoje lanske pridige in najdem, da sem vam lanski advent trikrat od rožne Device Marije govoril. Od ljubljene matere božje se pa človek rad večkrat pogovarja, torej sklenem tudi letos vse svoje adventne pridige napraviti od nas vseh ljubljene matere, rožne Device Marije. Sicer bote moje dve prihodnji pridigi zadevale le bolj neoženjene ljudi; pa upam z božjo pomočjo jih že tudi tako izpeljati, da se vsi v njih morete dosti lepega učiti. Se ve da božjo resnico bom oznanoval kakoršna je, brez straha, kteremu se zameriti, ker Kristus je moje bandero in Njegova beseda je meč, ki večkrat tudi globoko reže, pa ljubeznivo zopet celi. Ker pa žlahtnih biserov božje besede ne bi rad dajal svinjam, da jih ne pohodijo, kakor naš Gospod Jezus govori; zatorej če bi se kdo znašel, ki nima svete volje božji nauk poslušati, temuč le grajati to in to pridigo in terdovratno ze v grehah valjati; takemu bi pa prijazno svetoval, naj me poslušat ne hodi; bo pa morebiti enkrat prijaznejša pridiga za njega, ko bo pravični sodnik živih in mertvih tudi nad njim zagermel: „Poberite se, prekleti! od mene v večni ogenj.“

Ker pa med svojimi poslušavci nobenega tacega ne mislim; torej vas vse skupaj prav prijazno k svitnicam vabim rekoč: Ljubi sini in hčere Marije! pridite, pridite, počastite to našo ljubljeno mater in preišljajte njeno sveto življenje! Čujte prijatli in prijateljice! govoril vam bom od Marije, od ktere sv. Duh že v starem zakonu govori: „Glejte! Devica bo spočela in sina rodila, in ime Emanuel mu bo dano.“

Pravil vam bom od Marije, od ktere sv. Janez v skrivnem razodenju tako-le piše: „Veliko znamenje se je prikazalo na nebu: Žena s soncem obdana, in luna pod njenimi nogami, in na njeni glavi krona iz dvanajst zvezd.“

Govoril vam bom od Marije in bom svoje pridige tako-le razdelil:

I. Danes vam bom razložil ime „Marija“.

II. V saboto vam bom pokazal kristjana najžlahtnejši kamen.

III. Danes teden vam bom podal šest močnih ključavnic, s katerimi morate ta žlahtni kamen zaklenjiti.

IV. Tretjo nedeljo vam bom pokazal Marijo kot pribežališče grešnikov; in

V. Slednjo adventno nedeljo bi vas še vse skupaj rad izročil Marijnemu usmiljenemu sercu.

K tebi pa, o mati vseh milost, povzdignem zdaj svoje roke in serce in te prosim za tvoj materni blagoslov. Blagoslovi me nevrednega! Blagoslovi, ljubljena mati, pa tudi moje poslušavce, da božji nauki nad nami ne bodo zgubljeni! Blagoslovi nas Evine sirote, ki iz doline solz v tvojo pomoč kličemo: Usmili se, o mati! usmili se in prosí Boga za nas!

R a z l a g a.

1. Imé Marija pomenja v našem jeziku morska zvezda. Mornarji, ki se po širokem morju vozijo, imajo posebno zvezdo, na katero po noči gledajo, da svojega pota ne izgubijo. To je morska zvezda.

a) Kar pa je ta zvezda mornarjem, to, ja še več, nam je Marija, ki se tudi v rahli barki našega telesa po vihnem morju našega življenja vozimo. „Marija je tista prelepa zvezda“, pravi sv. Bernard, „ki je iz Jakopa izšla, ktere žark celi svet razsvetljuje, ktere bliščoba je svetlejša od nebes. Tje gor v sv. nebesa, v našo pravo domovino, kjer bo konec našega popotovanja, nam ona pot kaže; ozirajmo se torej za njo! Ona je šla pred nami, da bi tudi za nas stanovanje pripravila.“

b) Pa morska zvezda mornarjem tudi s svojo lučjo sveti; ravno tako nam sveti tudi Marija s svojim lepim življenjem, sveti s svojimi lepimi čednostmi. Mladenčem in devicam s svojo sramožljivostjo in deviško čistostjo, sveti zakonskim z zvestim spolnovanjem zakonskih dolžnost, sveti vsem nam s ponižnostjo, pokorščino in poterpežljivostjo v križih in težavah, sveti z resnično ljubeznijo do Boga in do bližnjega. Ja, ljubi moji! po tem potu je šla v nebesa Marija naša mati, in le to je edini pot, po katerem tudi mi v nebesa priti zamoremo. O res, neizrečeno svitla, čista, prečudna zvezda je Marija; zatoorej so pa tudi angelji pri njenem izhodu polni svetega začudenja vprašali: „Kdo je ta, koja izhaja, koja kakor zarja vstaja, lepa, kakor luna, izvoljena, kakor solnce?“ To zvezdo pozdravlja in časti sveta katoljska cerkev, rekoč: „Češčena morska zvezda, usmiljena božja mati, in vselej Devica.“ Ja svitla morska zvezda! tudi mi te pozdravljamo na vihnem morju našega življenja, rekoč: „Češčena morska zvezda!“ Na te se oziramo, saj vemo, da nam kažeš pot v našo pravo domovino, v svete nebesa!

c) Pa na morju vstanejo večkrat silni silni viharji. Kakor hribi se spenjajo valovi, ki težko barko sem in tje mečejo, kakor mah ali listje. Vsi so v smertni nevarnosti in se žalostno ozirajo po morski zvezdi. Ravno tako, ljubeznivi! tudi nam v našem življenju marsiktere nevarnosti grozé. Pa naj tudi viharji terpljenja buče, naj tudi vetrovi nadlog in nesreč šumé, ozirajmo se na morsko zvezdo, na Marijo; saj njeno ime pomenja tudi

2. Gospo ali zapovedovavko morja!

a) Silno huda se je Izraelcem v Egiptovski sužnosti godila. V teh žalostnih časih je bila rojena tudi Mozesova sestra, kterej so ime Mirjam dali; kar po našem jeziku pomenja grenkost morja. Ko je pa Mozes Izraelce srečno skoz rudeče morje izpeljal, so ime Mozesove sestre Mirjam v Marijo spremenili, kar pomenja Gospo ali zapovedovavko morja. „Ta Marija“, govori sv. Ambrož, „je bila podoba presvete Device Marije; zakaj Ona je Gospa in zapovedovavka morja tega sveta, in nas varno pelje skoz to morje v obljubljeno deželo.“ In tudi najstareje cerkvene molitve, sveti očetje in učeniki imenujejo Marijo Gospo, in v lavretanskih litanijah jo kličemo: „Devica mogočna! prosi Boga za nas!“

b) Ja, Marija je v resnici mogočna gospa; ker ona gospoduje čez greh, zakaj brez madeža spočeta, ni imela greha nad seboj. Ona je gospodovala sama čez-se, ker je čula sama nad seboj in se skerbno varovala slabih tovaršij. Ona gospoduje čez angelje, gospoduje čez ljudi, zato jo vsi narodi srečno imenujejo. Ona je tista mogočna devica, koja je peklenski kači glavo sterla, ker že v rajju je Bog kači zažugal, rekoč: „Sovraštvo bom napravil

med teboj in ženo, in ona ti bo glavo sterla.“ Kar je Marija resnično s tim storila, da je postala mati našega Zveličarja, ki je s svojo smertjo na križu smert in hudega duha premagal.

d) Pa kakor kača, če ji tudi glavo stereš, še vendar nekoliko časa s svojim repom okoli opleta; ravno tako si je tudi peklena kača, dasiravno premagano v Jezusovi smerti, še zmiraj prizadevala in si še zdaj prizadeva, silno veliko ljudi pogubiti; pa Marija je svojim vernim še vedno na strani stala in je še zmiraj mogočna premagovavka te strašne „stare kače“. Njeno moč so občutili kristjani toliko in tolikrat posebno ob času hudih stisk in vojsk. Marija prosi za sveto cerkev, in na njeno mogočno prošnjo je Bog že velike velike viharje tudi v naših časih od svoje cerkve odvernil. K Mariji, tej mogočni kraljici, povzdigujejo^osveti oče, rimski papež Pij IX. tudi v sedajnih stiskah svoje serce in roke. K Mariji kliče milijon in milijon katoljskih kristjanov, da bi vnovič skazala svojo moč toliko preganjani Jezusovi nevesti, sveti cerkvi. Po celem svetu katoljski škofje pastirske liste izdajajo, in opominjajo svoje ovčice moliti za vidnega poglavarja svete cerkve na zemlji. Tako so nam tudi naš viši pastir Valentin poslali pastirski list, v katerem nas kakor skerbni oče opominjajo, moliti za sv. Očeta papeža, kakor so molili že prvi kristjani za sv. Petra, ko je v ječi zdihoval. Moliti torej hočemo, da bi Bog po svoji milosti silne stiske od njih odvernil, prositi hočemo Marijo, naj bi jih Ona s svojim mogočnim plajšem ogernila!

e) Marija pa ni le samo mogočna zoper hudobnega duha in vse sovražnike svete cerkve; ampak Ona je tudi mogočna pri Bogu.

Mogočna je bila že pri Bogu zavoljo svojih lepih čednost; zato jo je pa izvolil nebeški Oče za mater svojemu edinorojenemu Sinu in angel Gabriel jo je pozdravil rekoč: „Našla si milost pred Bogom!“ — Mogočna je Marija pri Bogu pa tudi po svojih prošnjah, ker njena molitev pri Bogu toliko velja. Če so že svetniki s svojo molitvijo na zemlji tako velike čudeže delali in s svojimi besedami še tako zastarane grešnike k pokori napeljali, ali ne bo Marija še veliko več s svojo molitvijo pri božjem Sinu premogla; saj ona je njegova mati. In Jezus, najlepši zglod otročje ljubezni, jo bo gotovo uslišal, česar ga bo prosila. Ja, ljubeznivi! veselimo se, da nam je Bog dal toliko mogočno gospo in zapovedovavko. Nji torej potožimo svoje nadloge, ktere nas tarejo na duši in telesu. Nji izročimo svoje ljube starše, brate in sestre, otroke, prijatelje in znance, saj tako so najboljšim rokam izročeni. Če ti ta ali una duša zlo na sercu leži, pa jo vidiš hoditi po širokem potu pogubljenja, izroči jo Mariji! Saj ona je mogočna zadosti, nam vsem skupaj pomagati! Ona je ja naša Gospa in zapovedovavka v nebesih in na zemlji! „Ja, o Gospa! dobro vemo, da ti tvoj božji

Sin ničesar ne odreče, zatorej te pa tudi iz globočine svojih sere pozdravljamo: Devica mogočna! prosi Boga za nas!⁴

Pa kdo bo vse križe na zemlji izštel? Od zibeli do merzlega groba nas obdajajo nadloge, težave in britkosti. Eden je ubog in zaničevan kot ubogi Lazar; drugi je hromov, slep, mutast, gluha, ali zdihuje pod težo dolge bolezn; spet tretji terpi na svoji duši, — manjka mu vere, upanja, ljubezni, živi tje v en dan. Spet drugi je preganjan, ima od znotrajnih ali zunajnih sovražnikov najhujše skušnjave prestati. Tu spet enega serce boli, ker je razžalil svojega Boga; drugi tam solze pretaka, ker so mu očeta ali mater, ali enega njegovih prijatlov prezgodaj pokopali; spet tam je eden videti vesel, pa njegovo serce tare skrita britkost. Vsi torej potrebujemo tolažbe. Kje bomo pa našli tolažbe. Kje bomo pa našli tolažbe za ranjene serca? Pri Jezusu, ljubi moji! in pri Njegovi presveti materi Mariji; saj Njeno ime pomeuja tudi

3. Grenkost morja.

Ta beseda nam pomenja tiste silne britkosti in bolečine, v ktere je bilo Marijino nedolžno serce vtopljeno.

a) Kakor skerbna mati popred sama pokusi grenke zdravila, preden jih svojemu bolnemu otroku podá; ravno tako je tudi Marija vse te britkosti že popred pokusila, ktere tudi nas zdaj tarejo. Le pomislite, ljubi kristjani, da Marija je v vednem uboštvu živila. Revna vsa je bila njena obleka; njen živež je bil slab, kot najbolj ubožnih ljudi. O zimskem času je morala daljno pot v Betlehem nastopiti. Nihče je ni hotel pod streho sprejeti. Morala je v revnem hlevu prenočiti in v borne jaslice položiti kralja nebes in zemlje. V temni noči vstane in beži z božjim detetom v Egipt, daljni, neznani svet. Njena žalost je pa do verha nakipela, ko je gledala Jezusa vsega kervavega in razmesarjenega na sramotnem križu. Ja terpela je vse molčé, vse voljno! Če je morala torej ona, ki je bila vsa nedolžna, toliko terpeti, zakaj bi mi grešniki nič ne terpeli? Ja veselite se žalostni! saj vam Marija s svojim izgledom kaže, kako morate tudi po potu terpljenja in nadlog v nebesa iti! Marija tudi prosi in moli za vas, da ne opešate. Še ko je na zemlji živila, prosila je Jezusa za svate na ženitnini v Kani Galilejski; koliko bolj se bo iz nebeške višave na nas ozirala in nas tolažila; saj jo tudi v lavretanskih litanih pozdravljamo: „Tolažnica žalostnih! prosi Boga za nas!“

b) Marija objema s svojo ljubeznijo slehernega, nobenega ne loči. Ona je prijateljica žalostnih, ker je sama največo žalost prestala. Ona je prijateljica zapuščenih, zlo skušanih; ker Ona je največe britkosti prestala. Ona je tolažnica vseh tistih, ki žalujejo in jokajo po svojih ranjih; zakaj, kdo bolj ve, kako velika je bolečina po svojih ljubih, kakor ona, saj je tudi svojega mertvega

sina v naročje vzela. Tudi tiste, ki zdihujejo, da imajo velike skušnjave in so tako mlačni in merzli v božji ljubezni, Marija ne zapusti; temuč prosi za nje, da bi jim dal Jezus vina ljubezni, gorečnosti in stanovitnosti.

Zatorej, preljube duše! Naj pridejo tudi čez nas vsaktere nadloge, naj pridejo, od koderkoli hočejo; kličimo na tolažnico žalostnih, kličimo na Marijo! Ona je jokala pod Jezusovim križem, pa tudi nas v križih ne zapusti. V roci derži zlati ključ, s katerim pobožnim nebesa odpira! Ne bi mogel človek že izšteti, kolikokrat se je Marija, kot tolažnico žalostnih skazala; torej bom le eno samo prigodbo iz življenja sv. Frančiška Salezija povedal:

Ko se je sv. Frančišek zadnje leto v Parizu učil, prišlo je silno terpljenje čez njega. Bog je po svoji modrosti pripustil, da ga je satan z najgrozovitnejšo mislijo strašil, namreč: naj dela in počne, karkoli hoče, vendar mu ne bo nič pomagalo, ker Bog je že sklenil, da mora biti na večno pogubljen. Mladenču se od žalosti in straha ni ljubilo ne jesti, ne piti; še spati ni mogel in ves bleđ in prepaden je bil. Milo je potožil svojo britkost Bogu in tudi Mariji. Vendar je terpel ta žalostni stan cel mesec. Ko gré nekega dne zvečer domú, se še poda v bližnjo cerkev in zagleda podobo matere božje, pod katero so stale zapisane sledeče besede: „Spomni se, o presveta Devica Marija! da se še nikdar ni slišalo, da bi bil kateri zapuščen, kateri se je k tebi zatekel.“ Serčno ginjen se verže pred tisto podobo na svoje kolena, ponovi z veliko pobožnostjo ravno tiste besede, obljubi Njej v čast vsaki dan sv. roženkranc moliti, in še zraven pristavi: „Ó moja Gospa in kraljica! bodi mi srednica pri svojem Sinu, pred kterega si stopiti ne upam. Preljuba moja mati! če bi mogel biti res tako nesrečen, da bi svojega Boga tam v večnosti več ljubiti ne mogel, ki je vendar vse ljubezni vreden, sprosi mi vendar to gnado, da ga vsaj v tem življenju tako močno ljubim, kolikor je tukaj mogoče, Njega ljubiti. Te gnade te prosim, in terdno tudi upam, jo po tebi dobiti.“ Po dokončani molitvi se popolnoma božji volji izroči. Na enkrat počuti, da ga je Marija uslišala in britkosti rešila. V njegovem srcu se zjasni, in začel je vživati najsladkejši mir in pokoj in ga ni zgubil.

S k l e p.

Tako ljubeznjivi! bo Marija tudi nas potolažila. Ja, o mati! tudi mi smo izmed tistih, ki tvoje pomoči potrebujemo, ali nas moreš zavreči? Nikakor ne. Svitla morska zvezda, ti naša Gospa in tolažnica! V tvoje matrne roke se izročimo.

„Ó Marija, varuj nas!

Ó Marija, vodi nas

Po pravem potu v sveti raj.“ Amen.

II. Pridiga v god neomadeževanega spočetja M. D.

(Kristjana najžlahtniši kamen.)

„Devici je bilo ime Marija.“ Luk. 1, 27.

V v o d.

Ko sem danešnje sveto evangelje prebiral, godilo se mi je kakor rudarju, ki žlahtnih kamnov išče. Rudar verta v pečovje in izvozi iz jame perst in vse sorte kamne, katerih ne more rabiti. On koplje in verta dalej, dokler ne pride do žlahtnih kamnov, katerih tako skerbno išče. Veliko lepih naukov je zapopadenih v današnjem svetem evangelju in veliko žlahtnih kamnov bi vam mogel danes pokazati. Pa ostanem le pri najžlahtnejšem kamnu, ki ga danešnje sveto evangelje spominja.

Čujte ljubeznivi! popisal vam bom ta žlahtni kamen: Ta najžlahtnejši kamen ima Marija prečista Devica, od ktere je bil rojen Jezus. Marija, že spočeta brez izvirnega greha, je deviško čistost vedno ohranila. Marija torej ima tisti najžlahtnejši kamen, kterega bi vam danes tako rad pokazal. Sveta čistost se imenuje. Ta je tudi slehernega kristjana najžlahtniši kamen, zato bi ga moral pa tudi vsaki skerbno shraniti in zakleniti. In vam bom danes, preljubljeni bratje in sestre! ta najžlahtnejši kamen popisal in pokazal, koliko da je vreden; vam bom pa jutri podal šest močnih ključavnic, s kterimi ga morete zakleniti. Posebno vam, preljubljeni mladenči in dekleta! ktere še kinča jutrajna zarja sramožljivosti in nedolžnosti; posebno vam bote veljale moje dve pridigi. Glejte v naročju svoje ljubljene matere Marije ta neizrečeno svitli žlahtni kamen; o! pregledujte ga in premišljajte njegovo vrednost!

Nad vami pa, ki ste ta žlahtni kamen že po grehu zgubili, bi se danes rajši razjokal, kakor pa bi vas kaj učil. Torej vam precej v začetku svoje pridige rečem: Že vas po široki cesti gerde pregrehe peklenški sovražnik proti večnemu ognju žene. Vroč solze bote točili, pa svoje gerdobe ne bote omili, ne pogasili strašnega ognja, ki že za vas gori, ako hitro gerdega znanja ne opustite in se resnično ne poboljšate. Še en sam pot vam je v nebesa odpert, namreč pot ojstre pokore!

Ljubljena mati Marija! pomagaj, da moje danešnje in jutrajne besede ne bi bile zastonj!

Razlaga.

1. Kako vendar lepa je vesela vigred! Prijazno je nebo, po katerem kot srebro-beli oblaki plavajo. Drobne ptičice od vejce do vejce skakljajo in stvarniku hvalne pesmi prepevajo. Cela zemlja je zavita v zeleni pert in šumeči potok pozdravlja pisane rože, ki ob potoku cvetijo. Vse je tako lepo, vse tako veselo! Zdi se človeku, kakor bi bil vedni praznik in nebeški Oče sam bi s svojimi angelji častitljivo procesijo po zemlji vodil in povsod svoj obilni blagoslov delil.

Pa kaj bo vsa ta lepota proti lepoti čiste duše? Ja sveta čistost je najžlahtniši kamen, ktereга vam pokazati zamorem. Ta je tista nebeška čednost, ktera je vse časti in spoštovanja vredna. Ja, še celo taki, ki so ta žlahtni kamen že zdavnej zgubili in se še zdaj po blatu greha valjajo, imajo vendar še v svojem sercu neko posebno spoštovanje do te angelske čednosti. Pa oh! ni je tudi čednosti, ktera bi več hudih sovražnikov imela, kakor ravno sveta čistost. Ni ga kraja tako svetega, ni ga kota tako skrivnega, da bi ta čednost v nevarnosti ne bila. Ne samo zunanji sovražniki jo napadajo, temuč tudi notrajni. Tvoje lastno hudo poželenje, žalostna dota izvirnega greha, hudobnemu svetu in satanu roko podaja, da bi to angeljsko čednost spodkopali. Brez tvoje volje pridejo večkrat hude misli po dnevi in po noči, kedar budiš, kedar sanjaš; ja še celo v tistih svetih trenutkih ti pridejo včasih skušnjave, kedar se v sveti molitvi z Bogom pogovarjaš. O kako prav ima torej sv. Pavl, da pravi: „Mi nosimo ta zaklad v persternih posodah.“ Pa vendar, kdor z božjo gnado premaga samega sebe in odpodi tudi gerde roparje tega najžlahtnejšega kamna, svete čistosti, o kako povišan je ta pred Bogom! Še celo povišan čez angelje, ker angelji božji so čisti duhovi in nimajo skušnjave; človek pa se mora serčno vojskovati, ako hoče premagati; če torej srečno zmaga, o kako povišan bo, povišan še celo nad angelje! O kako veselo pričakuje on svoje smertne ure! Svitli žlahtni kamen bo vesel izročil spet svojemu ljubljenu Jezusu, ki je sam govoril: „Blagor jim, ki so čistega serca; ker oni bodo Boga gledali“.

2. Koliko je žlahtni kamen čistosti vreden, vidimo nad samim Jezusom. Jezus je ta žlahtni kamen toliko ljubil, da gotovo ne bi človek postal, ako se na svetu ne bi našla devica, iz ktere bi človeško meso na-se vzela. „Kedar Jezus od drugih ljudi govori“, pravi sv. Atanazi, „tedaj si daje ime mojster, pastir, gospod; govori pa od devic, tedaj samega sebe ženina imenuje.“ In kako vendar milo in lepo je bilo videti Jezusa, ko je v sredi nedolžnih otročičev stal, jih objemal in blagoslavljal! In kaj je, ljubeznivi! kar nam nedolžne otroke tako prijetne in lju-

bezlive stori? Njih nedolžnost, svitli žlahtni kamen, ktereга so pri svetem kerstu prejeli. Pri odraščениh mertvih nas je večkrat strah, pa pri mertvem otroku slišimo večkrat reči: „Oj tu me ni strah, hotel bi celo noč sam pri njem biti.“ Ja ljuba nedolžnost je, ktera človeka Bogu in ljudem tako prijetnega stori. Postavi na eno stran vse imenitne gospe, krajice in cesarice z vso njih žido in zlatom; na drugo stran pa postavi revno deklo z borno obleko, bledim obrazom in z od dela razpokanimi rokami, ktera pa še nosi najžlahtniši kamen čistosti v svojem sercu; kaj misliš, če bi tako nebeški ženin Jezus med nje stopil, ktero bi si izmed teh v nevesto izbral? Mislim, da lahko uganeš; saj sv. Duh sam že v starem zakonu govori: „Kar je na svetu lepega in imenitnega, se s čisto dušo še primeriti ne more.“ In učeni Tertulijan pravi: „Vse zlato tega sveta toliko ne velja, kakor ena sama čista duša“.

3. In kako vendar lepo se najžlahtniši kamen čistosti v Marijnem sercu lesketa, ktera po besedah sv. Avguština, „bandero nosi pred vsemi devicami“. Kakor Bogu posvečena devica je živela in se zaročila z deviškim sv. Jožefom. Devica v spočetju, devica v porodu, devica po porodu je ostala, zato pa tudi sveta cerkev na-njo obrača besede sv. Duha: „Popolnoma lepa si moja prijateljica! in madeža ni v tebi.“ Beri življenje svetnikov in našel boš mnogo mnogo svetih mladenčev in devic, ki so rajši kri prelili, kakor bi pa ta najžlahtnejši kamen, namreč sveto čistost zgubili.

Zavoljo pomanjkanja časa omenjam tukaj le sv. device Barbare. Sv. Barbara je bila rojena na Jutrovem v mestu Nikomediji od nevernih staršev. Njen oče Dioskur jo je priserčno ljubil, ker bila je silno lepa in prebrisane glave. Ravno zavoljo njene lepote se je pa bal, da bi zapeljivcem v roke ne prišla; zato ji je posebno visoko hišo v prebivanje odločil, da bi zapeljivemu svetu odšla. — Vidite keršanski starši! to je bil ajdovski oče, pa vendar je za čistost svoje hčere toliko skerbел. Kako pa vi kaj za svojimi otroci pogledujete? Ali spolnujete natanjko svoje svete dolžnosti do njih? O izprašajte čez to natanjko svojo vest, ker odgovor bo enkrat ojster! Sv. Barbara je bila svojemu očetu pokorna, in se ni branila v svojo samotno prebivališče iti. Bog pa otrokom nobene čednosti obilniši ne poverne, kakor zvesto dopolnenje šterte božje zapovedi; zato je pa tudi sv. Barbari svojo največo gnado dal, da je kristjana postala. Ko je bila dvajseto leto dosegla, jo pride bogat in imeniten mladenec v zakon prosit. Njen oče so jo mladenču obljubili; pa sv. Barbara si je izvolila že zdavnej družega ženina, Jezusa, nebeškega ženina. Lepo očeta poprosi, naj bi ji še nekaj odloga dali. Oče v to privolijo in ji na njeno prošnjo drugo stanico odločijo, za tem se na pot podajo. Med tem je pa sveta Barbara hodila k službi božji kristjanov in je bila v keršanski veri še bolj podučena in poterjena. Zaničevala je vse malike in v enega

od njih ·znamnje svetega križa vtisnila, katero je še po njeni smrti ostalo v blagor mnogih bolnikov, kateri so z zaupanjem to sveto znamenje poljubili in ozdraveli.

Ko oče domu pridejo, hočejo zvedeti njen sklep; pa Barbara jim naravnost pové, da je kristjana in noče nobenega posvetnega ženina. Oče se nad tem odgovorom toliko raztogoté, da za meč zgrabijo, in gotovo bi Barbara mrtva ostala, ako se ne bi v beg spustila. S potegnjenim mečem jo podijo hudobni oče. Barbara beži v neko votlino, oče za njo. Neusmiljeno jo zgrabijo, na tla veržejo, z nogami teptajo, suvajo in pretepajo. Po tem jo pa vlečejo za lase do bližnje hiše in jo pusté domu peljati. In tukaj se je še le začelo neusmiljeno terpičenje in pobijanje. Hotli so jo prisiliti, da bi malike molila, pa sv. Barbara ostane stanovitna v strašnem terpljenju. Izročijo jo torej mestnemu poglavarju Marcianu, naj jo po postavah sodi. Marcian je imel od začetka usmiljenje s sv. Barbaro zavoljo njene cveteče mladosti in jo je s sladkimi besedami nagovarjal, naj bo pokorna svojemu očetu. Pa vse zastonj. Zato jo ukaže z volovskimi žilami tako dolgo pretepati, da je bila po vsem životu le ena bolečina. Potlej so jo v ječo zaperli, ker so menili, da mora kmalo umreti. Jezus pa ji pošlje po noči svojega angelja, ki razmesarjeno devico ozdravi in ji naznani, da bo skorej šla s svojim ženinom na nebeško gostijo. Drugi dan jo Marcian vnovič pusti pred se pripeljati in se močno začudi, ko jo vidi vso zdravo. On to malikom pripisuje, pa sv. Barbara mu brez strahu reče: „Ne, ne, Marcian! Les in kamen, iz kterega so tvoji bogovi izdelani, tega ne zamoreta, ampak to je delo tistega Gospoda nebes in zemlje, kterega jaz kot edinega pravega Boga molim, in za njegovo čast hočem tudi rada umreti.“

Te besede so divjega trinoga toliko razkačile, da je nedolžno devico ukazal še hujši pretepati. Ko je bila že spet vsa razmesarjena, so jo jeli z gorečimi baklami žgati; pa še bolj goreča je bila njena ljubezen do križanega Jezusa. Proti nebesom je svoje oči obračala in molila: „Tvoja roka, o Gospod! me nikar ne zapusti! V tebi zamorem vse, brez tebe ne zamorem nič!“ Po tem so si še večo martro umislili. Do nazega jo slečejo in jo v očitno zasramovanje po ulicah pretepajo. Sramožljivi devici je ta martra hujši djala, kakor vse poprejšne. V ponižni molitvi se k svojemu nebeškemu ženinu oberne in ga lepo prosi, naj se je on usmili in ji pokrije njeno nagoto. In glejte čudež! čudna bliščoba v podobi bclega oblačila jo obda in jo reši vsega zasramovanja.

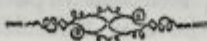
Na slednje je bila k smrti obsojena. In, o groza! njen lastni, nečloveški oče si izprosi, naj bi jo sam ob glavo djal. Peljejo sveto marternico na bližnji griček. Ona poklekne in goreče moli, kakor nekđaj sv. Štefan; med tem ji pa že nebeški angelji dvojno lepo in svetlo krono devištva in mučeništva nasproti nesó. Sveta

Barbara odkrije mirno svoj vrat in poda glavo neusmiljenemu očetu. Meč zabliskne in nečloveški oče je dopolnil svoje strašno delo. Pa že mu je božja šiba za petami. Še se mu ni nedolžna kri lastne hčere na rokah posušila, kar se vzdigne huda nevihta. Svitli blisk švigne, grom zabučí in grozovitni oče se mertev na tla zgrudi. Strela ga je ubila in šel je na pravico božjo. Sv. Barbara pa je podala nebeškemu ženinu Jezusu najzlahtniši kamen svete in stanovitne čistosti in se že gori nad prijaznimi zvezdami veseli. Postala je tudi ljubljena pomočnica vseh umirajočih, zato se ji pa tudi kristjani tako radi priporočajo, naj bi jim sprosila od Boga to gnado, da bi s svetimi zakramenti prevideni se iz tega sveta ločili.

S k l e p.

O sveta čistost! O najzlahtniši kamen, ki se v kroni Marije device in družih deviških duš tako lepo svetiš, bodi nam pozdravljen! Pa oh! oh! kako pogosto je že večkrat zgubljen ta najzlahtniši kamen, še preden ženin in nevesta pred oltar stopita. Le odprite kerstne bukve, o koliko je nezakonskih otrok! Koliko je nedolžnih sirotejcev, ki svojega grešnega očeta ne poznajo, — koliko je žalostnih staršev, — koliko razuzdanih mladenčev, — koliko nesrečnih deklet! In naj bi zdaj angeljska tromba k sodbi zabučala in angelj bi odbrali nedolžne na desno, zapeljane, omažeževane pa na levo; koliko bi jih stalo na desni, z deviškim vencem na glavi in z belo lilijo v roci? Oh tu se s strahom spomnim Jezusovih besedi: „Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih.“ O usmiljeni Jezus! Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih!

Do vas torej, ljubljeni mladenči in dekleta! se še h koncu svoje pridige obrnem, ker posebno vam sem danes in jutranjo pridigo namenil in vam kot odkritoserčen prijatelj rečem: Ljubljeni bratje in sestre! spomnite se večkrat belega oblačila, katero so vam duhovnik pri svetem kerstu podali, rekoč: „Obleci belo oblačilo nedolžnosti, katero brez vsega madeža pred sodni stol Gospoda našega Jezusa Kristusa prinesi, da pojdeš v večno življenje.“ Spomnite se tistega srečnega trenutka, ko ste pervikrat k božji mizi pristopili, in Jezusa, nedolžno jagnje božje, z otroškim nedolžnim srcem prejeli! O ne prenehajte še zanaprej Jezusa ljubiti, Jezusa, ženina čistih duš, in ohranite najzlahtniši kamen, kterega sem vam danes pokazal! Kmalu bodo tudi vaše trupla gnjile v črni zemlji, duša pa pojde pred pravičnega sodnika, in le eno samo dušo vsak ima. Je ta zgubljena, je zgubljena na večno! Poglejte torej še enkrat svitli kamen, kterega sem vam danes pokazal. Glejte čudno lep je in še lepše se bo enkrat v nebesih zasvetil. Le skerbno ga shranite in zvesto ga zaklepajte s šesterimi ključavnicami, od katerih vam bom jutri govoril. Amen.

Vabilo in prošnja družbe svetega Mohora

čast. gg. farnim predstojnikom.

Novim letom se prične osmo leto družbine delavnosti po sedanji osnovi. Zató se obrača družbin odbor najpred k častitim farnim predstojnikom, da blagovolijo svojim faranom družbo sv. Mohora iz nova priporočiti, od starih in novih udov letnino, če je le mogoče, še pred koncem mesca decembra t. l. pobrati in njih imena v vpisovanjske pole vpisati, ki se razpošljejo čast. gg. dekanijskim predstojnikom v drugi polovici prihodnjega mesca. Za zdaj se daje na znanje, da prejmo udje prihodnje leto: „**Življenje svetnikov in svetnic božjih**“ od dra. J. Rogača (nadaljevanje), slovečo Wiesemanovo povest „**Fabiola**“, Jančarjevo gospodarsko delo „**Umni vinorejec**“, „**Večernice**“ in „**Koledarček za l. 1868**“; ako se pa število udov zopet primerno razmnoži, še kako drugo večje ali manjše delo, n. pr. „**Življenje Jezusa Kristusa po čveterih evangelistih**“, povest „**Utopljenici**“ ali kako drugo delo, kolikor namreč bode denarja. Naj blagovolijo torej častiti duhovni gospodje z živo besedo priporočiti družbo svetega Mohora svojim faranom in pa tudi šolski mladini, da se bo bolj in bolj širila med Slovenci in čedalje več sadú rodila. Letnina iznaša **1 glđ.**; kdor si pa želi družbine bukve v dveh, treh, štirih iztisih, naj plača letnine 2, 3, 4 glđ. itd. Po tej poti bi se dalo z malim denarjem priskerbeti obilo pripravnih daril za šolsko mladino.

V Celovcu 15. novembra 1866.

Družbin odbor.

Vabilo na naročbo slovenskega Prijatla.

Število naših naročnikov narašča od leta do leta. Ker pa ne iščemo nobenega dobička, dajemo zdaj čast. gospodom naročnikom vsak mesec namesto 4 celih pet tiskanih pol, cene pa vendar nismo povišali. Zatorej „**Slov. Prijatla**“ ne bomo dolgo priporočali in le kratko povemo, da bode vsak mesec izhajal pet tiskanih pol debel in donašal:

- a) pridige od različnih gg. sodelavcev za vse nedelje in zapovedane praznike;
- b) pridige od našemu narodu bolj znanih svetnikov božjih;
- c) pridige za različne priložnosti duhovne delavnosti in slednjic
- d) keršanske nauke, ki se močno hvalijo po celem Slovenskem.

Da pa novi naročniki cele keršanske nauke v roke dobojo, dajemo jim vse, ki so do zdaj na svitlo prišli in obsegajo že 107 tiskanih pol, prav dober kup in scer za šest goldinarjev.

Na dolgu imamo pri gg. naročnikih tirjati več kot 700 gold. Vemo, da je terda za denar; pa tudi nam se ne godi lahko, ko moramo o novem letu svoje visoke račune natanjko poravnati. Vsak delavec je svojega plačila vreden.

Zatorej lepo prosimo, da se naročnina vsaj do konca tega leta pošlje in tudi stari dolg od dotičnih gg. naročnikov poravna. Z Bogom!

V Celovcu 10. novembra 1866.

Vredništvo.